

IQRA

اقراء

EESTI MOSLEMITE KUUKIRI

NR 48

OKTOOBER 2013 /
DHU-L-QADA - DHU-L-HIŽŽA 1434

DAŽŽAAL – SUURIM KATSUMUS

DAŽŽAAL – VIIMASE TUNNI MÄRK

ÕPPETUND SUURAST ĀL-KĀHF: ĀD-DAŽŽAAL

DAŽŽAAL EHK ANTIKRISTUS

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

Oktoobrikuu Iqra peateemaks on *dažžaal* ehk Antikristus, kelle ilmumine on islamis üks maailma lõpu saabumise märke. Peateemaga seotud on loomulikult ka *hadiithinurk*, *fatwanurk* ja *duaanurk*. Lisaks Antikristusele saame lähemalt teada teistegi üleloomulike jõudude, nimelt džinnide ja ennustamise kohta. Lisaks Antikristusega tutvuse tegemisele uurime seekord erivajadustega laste toetamise põhimõtteid ja laste stressi; söögisooda nippe ja moslemite religioosseid kohustusi.

Meeldivat lugemist!
Fi amani llah!

Kuukirja koostajad

SISUKORD:

<i>Dažžaal</i> – suurim katsumus (Amina lirimaalt)	4
<i>Dažžaal</i> – viimase tunni märk(Khadija)	8
Õppetund suurast <i>Āl-Kāhf: Ād-Dažžaal</i> (Amina lirimaalt)	16
Islamiuudised (Kāili)	20
Minu lugu	26
Moslemipäevikud: Minu Ghana (13. osa) (Eileen)	28
Eriline laps: Erivajadusega laste toetamise põhimõtted (Rubaba).	30
Lisateavet lapsest: Kas lapsel on stress? (Annely)	36
Looduslik ravi: Söögisooda nipid (Khadija)	40
Minu imeline islam: Meie religioossed kohustused (Tahira)	42
Elu eesmärk – Paradiis: Hävitav kadetus (Amina lirimaalt).	48
Lugejaküsimus	50
Pudrupotike, keeda! (Karima, Amira, Zeynep)	54
Koraaninurk: Harjutusi Koraani retsiteerimiseks (Aisha)	58
<i>Hadiithinurk: Dažžaal</i> ehk Antikristus (Aisha)	62
<i>Fatwanurk: Dažžaal</i> ehk Antikristus (Aisha).	64
<i>Duaanurk: Dažžaal</i> i vastu (Aisha)	66
Ma käin islamiülikoolis: Ennustamine ja džinnid (2. osa) (Eileen)	68
Õpime Maroko dialekti: Hotellis (Aisha)	70
Lastele: Väike varas (Aisha).	73

DAŽŽAAL – SUURIM KATSUMUS

Tõlkinud: Amina Iirimaalt

Allikas: <http://abdurrahman.org/finaljourney/dajjalbilaldavis.pdf>, Abu Hakiim Bilaal Daviesi reedene jutlus.

Allah testib ikka ja jälle Oma sulaseid. Tema Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) tavatses oma palvetes küsida varjupaika elu ja surma vaevade eest. Ta ütles: „Me otsime kaitset avalike ja peidus olevate katsumuste eest.”

Me teame Allahi sunnast, et Ta paneb meid nende kiusatustega proovile, ent on üks *fitna*, mille eest iga Allahi sõnumitooja teisi hoiatas. Prohvet Muhammedki (صلى الله عليه وسلم) hoiatas oma kaaskondlasi selle eest ning otsis (صلى الله عليه وسلم) oma palvetes selle eest kaitset – selleks on *dažžaali* katsumus.

See on suurim katsumus üleüldse, millest Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) meile teada andis - „Mulle anti tema kirjel-

dus, mida mitte kellegile sõnumitoojatest ei antud.”

Ta (صلى الله عليه وسلم) ütles: „*Dažžaal* ilmub siis, kui inimesed on lõpetanud temast rääkimise.”

See tähendab, et ta ei ilmu enne, kui temast lõpetatakse rääkimine reedeste jutluste ajal *minbaris*. Siis lubab Allah tal välja tulla, alustada oma valitsemist ja pahategude tegemisi, millest Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) meile teada andis.

Faatima bint Qais (radiya Allahu anha) edastas jutustuse Prohveti kaaslaste Tamiim ibn ad-Daariiga (رضي الله عنه) juhtunust. Tamiim ibn ad-Daarii oli meremees Nasaarast. Ta jutustas Prohvetile (صلى الله عليه وسلم) ühe loo sellest, mis temaga aset leidis. See lugu oli nii suursugune, et Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) kogus selleks inimesed kokku kogudusepalvele. Ta (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Tamiim ibn ad-

Daarii andis mulle just teada midagi sellest, millest ma olen teile teatanud.”

Tamiim ibn ad-Daarii rääkis korrast, kui ta oli veel kristlane. Nad olid mere peal ning lained ja vool võtsid laeva üle, lained loksutasid laeva ja laev väljus kursilt koguni 40 päeva. Selle peale nende laev hukkus ja nad saabusid ühele tundmatule saarele. Kaldale jõudes nägid nad hämmastavat vaadet. Nad silmasid ühte isendit, keda nad nimetasid Daabaks (sarnaneb elajale). Tema rinda ja seljaosa polnud võimalik eristada, kuna ta oli nii rohkelt karvadega kaetud.

Me pärisime: „Kes sa oled?”

Ta vastas: „Ma olen *al-džassasa*.”

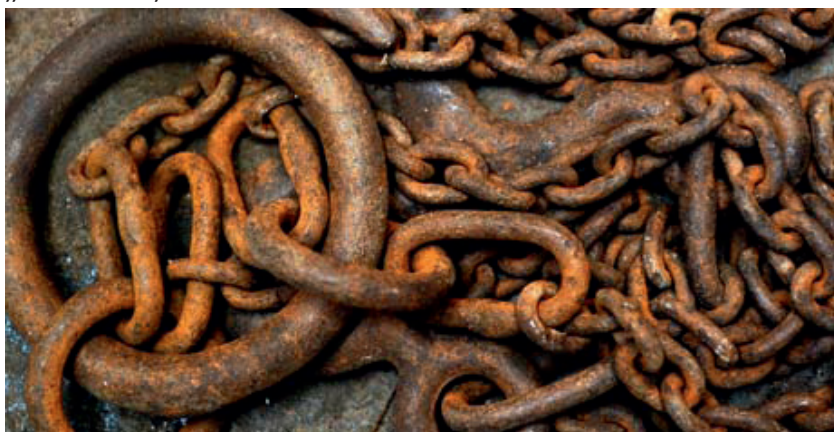
Nad küsisid: „Ja mis on *al-džassasa*?”

Ta pöördus nende poole ja lausus: „Seal on mees (ja ta viitas kloostri poole), kes soovib inukalt teist kuulda.”

Nad sammusidki kloostri juurde, sisenesid ja leidsid mehe, kes oli tugevasti ahelatesse seotud. Ta oli niivõrd seotud, et tema jalad olid põlvedest pahkludeni metalliga kinni. Samuti olid ta käed seotud kaela külge.

Nad astusid sisse ja lausisid: „Häda sulle, kes sina oled?”

Ta ütles: „Ma olen tõepoolest ärevil, et kuulata teie uudiseid, kes te olete?”

Nad vastasid: „Me oleme araablaste hulgast.”

Nad küsisid: „Kes sina oled?”

Ta küsitles neid edasi ja päris Baysaani datlipalmide kohta: „Mis olukorras need on, kas need annavad ikka vilju?”

Nad vastasid: „Jah, need annavad ikka vilju.”

Ta küsis: „Aga Galilea järv, kas selles on ikka vett?”

Nad vastasid: „Jah, selles on ikka vett.”

Ta rääkis edasi, et peagi pole selles vett, nagu ta sõnas ka datlipalmide kohta, et varsti ei anna need enam vilju.

Järgmiseks küsis ta Zaghari allikate järgi: „Kas inimesed saavad ikka veel maad selle veest niisutada?”

Nad vastasid: „Jah.”

Ta küsis: „Kuid araablaste ja kirjaoskamatu Prohvet (صلى الله عليه وسلم), kes saadeti araablastele? Kas ta ikka kutsus inimesi

(islamisse)?”

Nad vastasid: „Ta ikka veel kutsus ja inimesed astuvad ta usku.”

Ta lausus: „See on tõepoolest parem, kui inimesed teda järgivad. Mina olen aga *ad-dažžaal*. Allah annab mulle varsti loa inimeste juurde tulla.” *Dažžaal* rääkis siis edasi tema lahkumisest ja Allahi loast välja astuda.

Me teame, et Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) informeeris meid tema kohalolekust ja olemasolust, et ta tuleb välja ja tekitab *fitnat* ning see on suurimaks katsumuseks, millega inimkond üldse silmitsi on seisnud.

Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) teatas *dažžaal*i kohta:

1. Ta ilmub nähtavale Süüria ja Iraagi vahel. Ta väidab alg-

selt, et ta on prohvet ja seejärel, et ta on Allah ise.

2. Oma *fitnast* on tal kaasas tuli ja Paradiis. Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) teavitas, et tema Paradiis on tegelikkuses tuli ja tuli on tõelisuses Paradiis. Ta käsib astuda oma Paradiisi ja sinna astudes nad saavad aru, et see on tegelikult tuli. Ta käsib inimestel tulle astuma ja need usklikud leiavad, et see on hoopiski Paradiis.

3. Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles, et *dažžaal* on ühesilmne (teisest silmast pime). Ühel silmal on nahk üle ja see sarnaneb laiaks litsitud viinamarjaga.

4. Tema otsaette on kirjutatud – „*kääfir*” ja seda oskab lugeda iga usklik, isegi kirjaoskamatu.

5. Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) lausus, et tema katsumuseks on veel see, et ta tirib kohale ühe mehe ja lausub talle: „Kui ma nüüd sind tapaks ja uuesti ellu ärataksin, kas sa siis usud, et ma olen sinu Isand?”

Ta võtabki selle mehe, mõrvab ta ja toob ta ellu tagasi ning see mees lausub talle: „Ma olen nüüd veel teadlikum ja rohkem veendunud, et sina oled *dažžaal*, kellest Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) meid hoiatas.”

Teistes jutustustes on mainitud, nagu Abu Umaama (رضي الله عنه) edastuses, et ta löikab mehe pooleks, tükeldab ning pöördub inimeste poole ja kostab: „Vaadake kuidas

ma lõikasin oma sulase tükki-
deks! Nüüd jälgige kuidas ma
toon ta tagasi ellu ja ta ikka väi-
dab, et tal on teine Isand pea-
le minu.”

Ta toob seejärel tema elu-
tulukese tagasi ja usklik ütleb
talle: „Ma olen nüüd kindel, et
sina oled *dažžaal* kellest Sõ-
numitooja (صلى الله عليه وسلم)
meid teavitas.”

Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) lausus; „Ärge minge
*dažžaal*i ligidusse, kui ta välja il-
mub, sest temas on kahtlused,
millesse inimesed usuvad.”

6. Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles, et Mediina väriseb
kolm korda ja kõik selle aja sil-
makirjateenrid (mehed ja nai-
sed) lahkuvad sealt ning järgi-
vad *dažžaal*i.

7. Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) informeeris meid samu-
ti, et juudid järgivad *dažžaa-
li*. Tema taga on Pärsia juutide
armee.

See *fitna* on niivõrd suur, et
Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Kui keegi on
tema tulemisel tulega testitud,
siis ta peaks retsiteerima esi-
mest kümme suura al-Kähf i
värssi. Jääge kindlaks.”

See katsumus on nii suur, et
iga usklik peab ennast kurssi
viima *dažžaal*i tunnustega, et
olla temast teadlik.

8. Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) märkis, et *dažžaal*il on
külluslikult juukseid.

9. Ta on suure kehaehitusega
(nagu esineb Tamiim ibn Daa-
rii loos).

10. Ta siseneb beduiinide
külla ja nad ei usu teda. Selle
umbusalduse tulemusena su-
reb kogu nende eluskari. *Da-
žžaal* astub siis teise külla ja
sealsed inimesed usuvad teda
ning taevas annab neile vih-
ma, nende taimed kasvavad,
kariloomad on õhtuks prisked
ja suurte puusadega ning uda-
rad piima täis.

11. Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles, et *dažžaal*iga on
elu täis katsumusi, mis juhivad
inimesi teda järgima.

Kujutage nüüd ette kogu se-
da katsumust - tuleb keegi, kes
väidab, et on teie Isand ja an-
nab elu!

12. *Dažžaal* teatab
mehele: „Kui ma toon su ema
ja isa tagasi ellu, kas sa siis usud
minusse?” Mees vastab: „Jah.”
*Dažžaal*il on kaks saatanat, kes
tulevad selle isiku ema ja isa
kujus. Nad kostavad: „Oo poeg,
järgi teda, sest ta tõepoolest
on sinu Isand.”

13. Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) andis teada, et en-
ne *dažžaal*i tulekut on kolm
aastat näljahäda. Esimesel aas-
tal laseb Allah maal lõppeda
kolmandiku põlluviljast. Tei-
sel aastal kaks kolmandikku ja
kolmandiku vihma. Kolmandal
aastal peatab Allah kogu vih-
ma ja kogu maa taimestiku.

Usklikud koguvad *dažžaa-
li* tulekul endid armeeks kok-

ku. Allah saadab siis sellel ajal
nende seast välja al-Mahdi. Al-
Mahdi on mees, kellest Sõnu-
mitooja (صلى الله عليه وسلم) mei-
le rääkis ja temal on samasu-
gune nimi nagu Sõnumitoojal
(صلى الله عليه وسلم) – Muham-
med ibn Abdullah.

Ta on laia laubaga ja esileula-
tuva ninaga ning Prohvet Mu-
hammedi (صلى الله عليه وسلم)
järeltulijate hulgast. Ta juhib
moslemeid ja toob õigluse
maailma tagasi.

Nende kogunemise ajal, *da-
žžaal*i ja tema kaaslaste vas-
tu võitlemise ajal, kogunevad
usklikud ja võitlevad roomlaste
vastu. Nende hulgast koguneb
armee, kes võitlevad nende
vastu. See sõdimine on niivõrd
tõsine, et mõlemad osapooled
lahkuvad elavate kirjast. See
lahing on surmtõsine, et isegi
selle kohal taevas lendavad lin-
nud kukuvad surnuks.

Seejärel kogunetakse päike-
setõusupalveks. Kõlab *adhaan*
ja hakatakse iqaamat kutsu-
ma ning seejärel laskubki alla
Jeesus, Maarja poeg (alaih sa-
lam). Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) teatas, et ta las-
kub kahe ingli vahel. Ta hoiab
kinni inglite tiibadest. Tal on
punakad juuksed. Tema juuk-
sed paistavad olevat märjad,
kuigi need seda ei ole. Osad ju-
tustused räägivad, et tema ot-
saees on hiihelmed.

Tema pea on alandatud ja al-
la laskudes ta tõstab oma pea
ning need hiihelmed pude-
nevad nagu need oleksid pär-
lid. Mahdi tunneb ta ära ja suu-
nab ta palvet juhtima.

Jeesus (alahis salam) asetab oma käe ta õlgade vahele, lükkab Mahdit ettepoole ning lausub: „Tõepoolest, see positsioon on sinule Allahilt antud.“ Teiste edastuste kohaselt: „*Iqaama* on sinule kutsutud.“

Mahdi juhib palvet ja peale selle sooritamist Jeesus (عليه السلام) pöörab end ümber ja lausub: „Avage uks.“

Selle ukse taga on *dažžaal* koos 70 000 juudiga. Neil kõigil on rohelistes sallid ja käes ähvardavad dekoreeri-

tud mõõgad.

Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) teavitas: „Jeesusel, Maarja pojal on lõhn ja uskmatud surevad selle nuusutamisel.“

Kui uks avatakse, siis algab Jeesuse (عليه السلام) väe ja *dažžaaali* armee vahel võitlus. Jeesus (عليه السلام) jälitab *dažžaaali* ning kui *dažžaal* teda silmab ja seisab temaga silm silma vastu, siis ta sulab.

See sulamine on sarnane soola sulamisele vees. *Dažžaal* sulab sõna otseses mõttes, kui ta Jeesust (عليه السلام) näeb. Ta jätkab tema eest ära jooksmist ning seejärel Jeesus (عليه السلام) tapab *dažžaaali*.

See on *fitna!* Me otsime selle eest kaitset, me otsime julgeolekut *dažžaalile* sarnanevate eest!

Nagu šeikh ibn Uthaimiin (rahimahu Allah) ütles ühes oma fatwas: „*Dažžaaali* iseloomustavad tunnused on inimestel juba olemas.“

DAŽŽAAL – VIIMASE TUNNI MÄRK

Autor: Dr. Bilal Philips

Tõlkinud: Khadija

Allikas: <http://www.youtube.com/watch?v=gno4sufkPnE>

Kõik prohvetid, keda Jumal on Maale saatnud, on hoiatanud *dažžaa*li tuleku eest. Prohvet Muhammed (صلى الله عليه وسلم) on öelnud, et Jumal pole iialgi saatnud prohveteid inimkonnale, ilma et nad poleks inimkonda *dažžaa*li eest hoiatanud. Veelgi enam, Prohvet Muhammed (صلى الله عليه وسلم) on öelnud, et pole olemas suuremat katsumust Aadama (as) loomisest alates, mis oleks suurem, kui *dažžaa*li tuleku aeg. See tähendab, et teadmine *dažžaa*li kohta pole ainuomane vaid islamile. Ka kristluses on uskumine *dažžaa*li ehk Antikristusesse. Selle kohta leiab Piiblist, Vanast Testamendist märkmeid, mis viitab *dažžaa*lile ehk Antikristusele. Siiski jäävad varematest ilmutustest Antikristusele iseloomulikud jooned ebaselgeteks. Sellepärast leiamegi varasemast kristluse ajast, kus ajaloolistele isikutele anti *dažžaa*li nimi. Näiteks 12. sajan-

dist pärit Joachim Fiorest, kes ennustas, et kristluse kolmas ajajärk algab aastal 1260. Tema ja ta järgijaid pidasid Püha Rooma Imperaator Frederick II-te Antikristuseks. Teised nägid Antikristust paavst Benefatius Athis ja Johannes XXII. Isegi Martin Luther nimetas paavste Antikristusteks. Hiljem andis katolik kirik Muhammedile (صلى الله عليه وسلم) Antikristuse nimetuse.

Islamis on Antikristuse kirjeldused küllaltki täpsed. Antikristust on detailselt kirjeldatud – tema tulekut; kõikide juhtumisi, mis aset leiavad; tema seatud reegleid, isegi tema hukkimine, milline see välja näeb. Kõik need detailid on olemas. Miks? Sellepärast, et tema kohta teadmine on oluline, kuna inimkonna ajaloo jooksul elanud prohvetid (عليهم السلام) on temast, *dažžaa*list, rääkinud. Ent, nagu kõik nende ülejäänud sõnumid, need muutusid, korrumpeerusid, kuniks sõnumid muutusid ebaselgeteks. Koraani

kui viimast Jumala ilmutust, on kaitstud rohkem kui varasemaid ilmutusi. Info *dažžaa*li kohta hoiti samuti alal, anti detailselt edasi, ütlustes, *hadiith*ides, õpetustes. Selline alalhoitus varasematel põlvkondadel puudus. Seega pole selles midagi üllatavat, et meieni on jõudnud suurepäraseid kirjeldusi, detaile *dažžaa*li kohta. Ainus täielik pilt sellest on islami õpetuses. Nostradamuse ennustusi, erinevaid kristluses esinevaid tekste, judaismi tekste, mis kirjeldavad Antikristust, ei anna võrrelda islamis leiduvate selgete õpetustega.

Prohvet Muhammed (صلى الله عليه وسلم) hoiatas, et *dažžaal* ei ilmu inimeste keskele enne, kui nad ta unustavad, kui imaamid ei maini teda enam oma jutlustes mošeedes jne. Seega, mõelge järele, millal oli viimane kord, kui imaam oma *khutbas dažžaa*list rääkis. Kindlasti on seda raske meenutada. See on aga üks märki-

dest, et see aeg tuleb aina lähemale. Mis on lähem? Allah teab paremini. Kui ligidal on see aeg? Allah teab paremini. Enne kui see õige aeg tuleb, on ilmunud vähemalt 30 nn *dažžaal*i, kes peavad endid Jumala sõnumitoojateks. Osasid neist me juba tunneme – Gulam Pakistanist, kes lõi oma religiooni, kuulutades, et tema on Jumala sõnumitooja; Ali Shirazi Iraanist, kuulutades, et tema on Jumala sõnumitooja, Bahais; Ameerikas Elijah Muhammad, kes teatas, et tema on Jumala sõnumitooja, ta suri 1975; 1989 Egiptuse-Ameerika päritolu Rashad Khalifa, kes samuti kuulutas, et tema on Jumala sõnumitooja. Seega, kui hakata nüüd kokku lugema neid, kes on endid Jumala sõnumitoojateks kuulutanud, siis kolmkümmend pole mitte eriti kaugel. Mahmoud Tahen Sudaanist kuulutas end samuti sõnumitoojaks. Kui valitsuse võttis üle islamiik juhtimine, siis ta surmati. Samuti peale Muhammedi (صلی اللہ علیہ وسلم) surma tekkis ju Araabia-riikides ületõus ja samuti palju nn sõnumitoojaid – Muselama põhjapool, Asural Anasi lõunapool ja isegi naisterahvas – Sajjah, temagi pidas end sõnumitoojaks. Seega 30 on peaaegu käes. Ja nagu Prohvet Muhammed (صلی اللہ علیہ وسلم) meid hoiatanud on, kui me enam ei kuule *dažžaal*ist kogukonnas, sõprade ringis, reedestel jutlustel jne räägitamas, siis aeg on lähedal. Sellepärast Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) õpetas kindlat *duaad*, mida retsiteerida palve lõpus, peale *tašaahudi* lõppu :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ.

allaahumma innii a'uudhu bikä min 'adhääbi l-qabri, wa min 'adhääbi žähännämä, wa min fitnäti l-mähiiä wa l-mämääti, wa min šarri fitnäti l-mäsihi d-däžžääl. –

Oo Jumal, ma otsin Sinult kaitset hauakaristuse eest ja Põrgutule karistuse eest ja elu ja surma katsumuste eest ja Antikristuse katsumuse kurja eest.¹

Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) õpetase seda *duaad* nii, nagu ta oleks õpetanud Korraani peatükki. Selle *dua*a lausumine oli Prohveti (صلی اللہ علیہ وسلم) kaaslaste järgijate seas isegi nii tähtis, et kui üks isa küsis oma pojalt aru, kas ta palve lõpus retsiteerib seda *duaad* ja poeg vastas, et ei, siis lasi isa pojalt kogu palve uuesti korrata.²

Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) mainis 30 *dažžaal*i ehk Antikristust. Tegelikult mainist ta aga seda, et kõik need inimesed väidavad endid olema Jumala sõnumitoojad. Tõeline Antikristus läheb aga kaugele – ta peab end hoopis Jumalaks endaks! See on tema

¹ Al-Bukhari 2/102, Muslim 1/412 (Muslimi sõnastus).

² Selle *dua*a palvest välja jätmine ei muuda palvet kehtetuks; jutustusega on tahetud lihtsalt selle *dua*a olulisust rõhutada. (toimetaja märkus)

ja teiste erinevus. Termin *dažžaal* tuleb araabia keelsest sõnast *dažala*, mis tähendab „petma“. Seega on tõeline Antikristus, kes petab inimesi, varjamaks seda, kes ta tegelikult on. Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) kirjeldab teda detailides, mis ei jäta võimalust erinevalt interpreteerida; ta on inimolend, kellele Jumal on andnud spetsiifilised iseloomujooned ja omadused.

Mõned ütlevad, et *masi*ih *ad-dažžaal* on televiisor, mis sind ühe silmaga jälgib. Või Ameerika dollari püramiidil olev silm. Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) kirjeldas teda, kui paremast silmast pimedat, see parem silmamuna liigub, ulbib silmakoopas pidevalt ringi. Samuti ta vasak silm on vigane, kaetud paksu ollusega, mis oleks nagu roheline klaas ning on silmakoopast väljulatuv. Aga tal on nii parem kui ka vasak silm! Seega ta ei ole televiisor!

Teiseks kirjeldas ta nahavärvust, mis on helepunane, st ta nahk on väga valge aga õrna punase alatooniga. Jällegi – kuidas saab olla televiisor sellist värvi?! Samuti on tal etteulatuv laup ja lai kukal. Mida gi sarnast nagu bodibildingu harrastajatel. Ta on lühikest kasvu, jässakas, jõulise kehaehitusega, mille tõttu ta selg on veidi küürus. Ta jalad on teineteisest eemal, tema kõnnak meenutab pardi oma. Samuti on ta juuksed eriti krusis, et vaadates neid eemalt, oleksid need kui teineteise ümber keerdunud ussid. Ja jälle – sellise välimusega televiisorit on raske ette kujutada.

Rohkemgi veel. Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles, et ta näeb välja kui Abdul-Uzza Ibn Qa-taani nimeline mees, kes pärines Mustalaqi hõimust Huzaa klannist ja suri enne islami aega. Seega, ta näeb välja kui kindla välimusega inimene. Seega visake peast kõik muu nagu televiisor, valitsussüsteemid, riigid, teadus ja sellesarnane, kuna me räägime kindlasti inimesest. Enamik ütleb, et ta pole üldsegi selline. Seda sellepärast, et Prohvet (صلى الله عليه وسلم) on öelnud, et sõna *kaafir* on kirjtaud tema otsmikule silmade vahele ja selle tunnevad ära nii kirjaoskamatud kui ka kirjaoskajad usklikud. Me ei tea täpselt, kuidas see saab toimuma, aga nagu Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles, USKLIKUD on võimalised seda nägema. Ja see on reaalne!

*Masiih ad-dažžaal*i katsumus on eriti raske, lausa nii raske, et Aadama (as) loomisest alates pole veel sellist katsumust olnud. Võime ju arvata, et igaüks, kes end Jumalaks peab, valetab, see pole tõene! Siis kuidas saaks see olla selle aja inimestele suur katsumus, eriti moslemitele?! Reaalsus on see, et *dažžaal* lihtsalt ei ilmu ajal, kui kõik on korras, vaid siin-seal väikesed probleemid, vaid ta ilmub katsumuse ajal! Prohvet (صلى الله عليه وسلم) on öelnud, et ta ei ilmu enne, kui pärast kolme aastat, millest esimesel Jumal hoiab tagasi 1/3 kogu maailmas sadava vihma ja 1/3 kogu maailmas kasvava. See on nälgimise ja näljasurma alguste aeg. Teisel aastal on hoiab ta tagasi 2/3 vihmast ja maapinnast kasva-

va. Ja kolmandal aastal ei saja üldse ning ei kasva ka midagi. Ja see ongi aeg, kui *masiiah ad-dažžaal* ilmub. See teebki selle katsumuse nii hiiglaslikuks. Kui ta tuleb, on tal kaasas mäesuurune hunnik leiba ja liha. Kui oled nälgimise äärel, siis on sulle see suurimaks katsumuseks eales! Tahad süüa sellest toidumäest? Siis pead sa temasse uskuma! Kuidas? Uskuma, et tema on

Jumal! See pole mingi lihtne test! See on äärmiselt raske. Ta liigub üle kogu Maa ja kutsub inimesi enda juurde, et teda Jumalaks peetaks. Nende piirkonnas, kes temasse usuvad, laseb ta alla sadada vihma. Maapind läheb roheline, kasvavad puud, õitsevad viljapuud. Me teame, kes on Jumal ja meil on praegu sel momendil usk, aga neis tingimustes, sellel ajahetkel, näha seda enda ees, kui keegi hõikab taeva poole ja laseb vih-

mal sadada ning see juhtub. See on isegi David Copperfieldist üle! Ta hõikab taeva poole ja sinu enda silme ees hakkab sadama. Ja maast, mis oli põuast mõranenud, ilmuvad puud ja neil on viljad küljes; kes suudaks sel momendil end tagasi hoida? Rohkemgi veel, need inimesed, kes teda ei usu, kaotavad kogu oma vara. Kõik, mida nad on suutnud säilitada, hoiustada – ka-

dunud! Tal on ka kaasas kaks jõge – üks kui sulatuli, laava ja teine valge külm vesi. Üks, mis esindab tema Paradiisi ja teine, tema Põrgut. Kui ta ümber maakera suundub, ilmuvad aarded maapõuest nähtavale. Tema käsu peale järgnevad need talle kui mesilasparv. Kui inimene näeb seda oma silmaga – üks mees kõndimas, tema järel avaneb maapind ja aarded hüppavad välja ning järgnevad talle. Milline tase oleks meie usul sellises situat-

sioonis? Ja ta siseneb maakera igasse linna, väljaarvatud kahte – Mekasse ja Mediinasse. Ta läheb Mediina linna äärde ja peatub seal. Seejärel tabab linna kolm maavärinat, millejärel uskmatud ja kahepalgelised Mediina linnast põgenevad ning temaga ühinevad. Uskmatud ja kahepalgelised ... Me kõik teame, et kõik Mediina linna elanikud peaksid olema moslemid. Seega, kus kohast tulevad need uskmatud? Ilmselt on need moslemid ainult oma nime poolest, sellised, kes ainult teesklevad, et on moslemid. Seega on katsumus, mida on raske ettegi kujutada.

Enamgi veel, ta läheb beduiini juurde ning küsib neilt, kui ma toon su vanemad tagasi ellu, kas sa siis tunnistad, et mina olen sinu Looja! Kui selline mees tuleb sinu juurde: su vanemad on surnud, ja see mees lubab su vanemad ellu äratada ja näed neid oma ihusilmaga, kas sa usuksid, et tema on sinu Looja? Kes suudaks sellisel hetkel end tagasi hoida? Ja kui mõned neist nõustuvad sellega, kuna ainult Jumal saab

surnust äratada, kaks džinni ilmuvad nende ette – üks näeb välja nagu ta isa ja teine nagu ta ema. Nad ütlevad: „Järgi seda meest, mu laps, tema on sinu Looja!” See pole naljanumber! Vastupidi, hoopis väga-väga tõsine katsumus. Samuti ta toob inimesi tagasi ellu – ta löikab nad pooleks, kõnnib eraldatud kehaosade vahelt läbi ja paneb need tagasi kokku ning äratab uuesti ellu.

Dažžaal ilmub idast. Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) on edastanud, et ta ilmub maalt, idast, nimeks Khurasan. Ja tal on kaasas grupp inimesi, kelle näod näevad välja kui lamedaks löödud raud. Lamedaks löödud raud selles tähenduses, et nagu on lame. Tavaliselt seostatakse sellist nägu inimestage Hiinast. Nende näod on laiemad ja lamedamad. Sellepärast arvasid varasemad õpetlased, et need on mongolid. Võib-olla oli Tšingis-khaan see *dažžaal*? Aga see polnud õige. *Dažžaal* pole veel meie hulka ilmunud. Aga ta tuleb ja ajab moslemid omavahel tülli – Süüria ja Iraagi vahel. Tema järgijate hulgas

on suur hulk juute, kes ootavad ikka veel Messia tulekut. Need hülgasid Jeesuse (as), kui ta tuli. Nüüd ootavad nad, et ta tuleks. Ajaloos on tuntud üks indiviid Türgist, juudi kogukonnas, kes nimetas ennast Messiaks. Paljud uskusid temasse. Kui Türgi sultan ta vahistas ning enda juurde tuua lasi ning talle islami kohta seletati, võttis ta islami vastu. Seega, ta ei olnud Messias. Mõte on selles, et nad, juudid, jätkavad ootamist. Kui *masiiah ad-dažžaal* ilmub, pole see üllatus, et nii palju juute temaga ühineb, kuna nad on oodanud Messia ilmumist ootanud. Nii on Prohvet Muhammed (صلی اللہ علیہ وسلم) neid kirjeldanud. Ta valitseb maailma nelikümme päeva. Esimene päev tema valitsemisest on sama pikk kui terve aasta – 365 päeva. Teine päev on sama pikk kui üks kuu, kolmas nädala pikkune ja ülejäänud päevad on samasugused nagu alati. Seega ta valitseb maailma, luues selle *fitna*, kus inimesed on kutsutud teda Jumalaks pidama ja temasse uskuma ning teda jumaldama. Ja paljud maailmas alistuvad.

Siiski saadab Jumal moslemite hulgast *dažžaal*i valitsemise lõpu poole Mahdi. Ta tõuseb moslemite hulgast ja hakkab *dažžaal*i relvajõu vastu võitlema. Need väed tulevad ümberpiiratud Jeruusalemmast. Kui *dažžaal* on valmis oma jõududega nad hävitama, saadab Jumal prohvet Jeesuse (as). Jeesus tuleb teist korda tagasi maa peale. Ta tuleb Damaskuse piirkonda ja sealt läheb Jeruusalemma.

Ja seal ta ilmub *fažri* palveks mošeesse, milleks on Al-Aq-sa. Mahdi astub ette, et palvet juhtida. Kui ta saab aru, et prohvet Jeesus (as) on seal, astub ta tagasi, et tema palvet juhiks, ent Jeesus (as) lükkab ta tagasi, et Mahdi siiski ise palvet juhiks. Kinnituseks, et uut ilmutust pole toimunud, islam on ikkagi viimane sõnum inimkonnale. Siis paiskuvad Jeruusalema väravad lahti ja *dažžaal* märkab Jeesust (as) oma vägedega väljumas ja hakkab ta prohveti (صلی اللہ علیہ وسلم) edastuse kohaselt sulama ning püüab põgeneda. Prohvet Jeesus (as) jookseb talle järele ning tapab ta odaga. Ta tõstab oda õhku, näidates sellel verd ning kinnitab, et *dažžaal* on surnud. See on *dažžaal* katsumuse lõpp.

Prohvet Muhammed (صلی اللہ علیہ وسلم) on andnud meile üldised juhised, kuidas me selleks ajaks end ette valmistama peaksime. **Esimene on**, et peab olema kindla usuga islamis. Näiteks inimeste hulgast, keda *dažžaal* surra laseb ja lõigub, on noormees, kes pärast, kui ta kaheks on lõigatud, kokkupandud ja uuesti ellu äratatud, ütleb, et ta teab, et tegemist on Antikristusega – tema poolekslõikamine kinnitab seda valeprohvetluse fakti. *Dažžaal* haarab tema kuklast kinni, et ta pead otsast lõigata, aga ta ei suuda seda. Seepeale haarab ta noormehel kuklast ja jalgadest ning viskab ta laavajõkke. Ja inimesed näevad teda sinna jõkke kukkumas, kuidas ta ära põleb. Paistab nagu oleks *dažžaal* tema üle võidu saavu-

tanud. Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) seletas, et tegelikult viisati see noormees Paradiisi teele ja ta nimetas teda suurimaks märtriiks ilma loomisest alates. See inimene on oma usus kindel. Teda hoiavad

kindlana teadmised islamist, usu praktiseerimine ja tõsine pühendumus. See päästab meid olukorrast, mis juhtus inimestga Mediinas, kes peale maavärinat sellest põgenesid. Nende usk oli valsk, nõrk, olematu, et nad selle katsumuse kaotasid. Kaitse sellise katsumuse vastu on olla tõsine moslem! Mitte tõsine moslem, kuuldes, et *dažžaal* on saabunud, aga veel mitte kohal, et oh, kui ta tuleb, siis ma hakkamaks tõsiseks moslemiks. Me peame hakkama tõsisteks nüüd! Enamus moslemid on elanud elu nagu võltsmoslemid. Nagu „reede-moslemid“, kes lähevad mošeesse ainult reedeti. Nad ei palveta kunagi muudel päevadel. Või siis „ramadaani-moslemid“, keda nähakse ainult ramadaani ajal – teevad *tarawiihi* palveid, loevad Koraani, palvetavad. Ja kui saabub *eid*, on asjad kõik ära pakitud, nad naudivad *ei-di* ja me ei näe neid enne järgmise aasta ramadaani. Varem

sellist asja ei olnud. Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) on öelnud: „*Meie- ja nendevaheline leping on palve ja kes iganes selle hülgab, on uskmatu.*“ (Ahmad, Abu Dawud, at-Tirmizhi, anNasa'i, Ibn Majah) Mõned

hakkavad selle üle filosoferima, kas ikka tõeline uskmatu või... No kuulge! Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) ütles – kes iganes hülgab palve, on uskmatu. Lool lõpp! Siin pole mingit interpretatsioonivõimust, mingit õigustust. Islam pole ainult see, kui tunnistame endid moslemiteks. Sünitunnistusel usuks islam. See ei tee meid veel moslemiks. Näiteks - Mu vanemad olid moslemid. Head moslemid. Ma olen Ahmed, olen Fatima. Aga mina joon alkoholi, söön sealihha, panen pidu – see pole islam, mitte tõeline islam. See on vale, Jumala jaoks vastuvõetamatu. Mõni tuleb välja targa lausega, et Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) on öelnud: „*Kogu minu rahvas siseneb Paradiisi!*“ Jah, ütles küll. Aga see ei lõppenud sellega, ta ütles ka: „... *välja arvatud need, kes keelduvad!*“ Ja kaaslased küsisid: „Kes keelduks, Jumala Sõnumitoojast?!“ Ta vastas: „*Kes iganes mulle allub, siseneb*

Paradiisi, kes minule ei allu, on keeldunud.“ Seega meie sõnakuulmatus Prohvetile (صلی اللہ علیہ وسلم) võib alata pisiasjadest, näiteks ödedele meeldib kulmukarvu kitkuda. Pisi-ke asi, eks? Ent Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) needis seda! Ta on öelnud: „Jumala needus on nendel, kes kitkuvad kulmukarvu ja kelle kulmud on kitkutud!“ Seega, kui me kulmukarvu kitkume, oleme Jumala Sõnumitoojale (صلی اللہ علیہ وسلم) sõnakuulmatud! See on aktiivne sõnakuulmatu tegu. Inimesed ärrituvad, et lähen Põrgusse ainult sellepärast, et kitkun kulmukarvu? See on märk! Kuna, kui teeme patte, mida Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) on kinnitanud arusaadavalt pattudeks, mis on pisikesed pattud, siis ei peaks ju sellepärast ometi Põrgusse minema. Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) on öelnud: „Ole väikeste pattudega ettevaatlik!“ Ta on öelnud, et need on nagu oksad orus. Kui grupp inimesi asustavad selle oru ja lähevad siis orgu, et otsida oksi, millega süüdata lõke, et leiba küpsetada. Siis kui nad on korjanud kokku kõik oksad, tuleb sellest üks suur tuli! See juhtub ka nende pisikeste pattudega. Need on ainult väikesed, aga need kogunevad. See on mõtteviis. Ja kui meil juhtub olema selline mõtteviis pisikeste pattude suhtes, et see pole mingi suur jama, siis on kerge teha suuremaid patte ning lõppkokkuvõttes lõpetame hiiglaslike pattudega. Sõnakuulmatus Prohvetile (صلی اللہ علیہ وسلم) tähendab keeldumist Paradiisist. See on meie tugevaim

kaitse – islamist kindlalt kinni hoida.

Teiseks on Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) meil soovitanud õppida pähe esimesed või viimased kümme värssi suurast Äl-Kähf. Seda suurat soovitatatakse retsiteerida igal reedel. See suura räägib Jumala märkidest.

Kolmandaks peaksime ottsima Jumalalt kaistet *duaaga*, mida mainisin loengu alguses. Seda peaksime retsiteerima iga palve lõpus. Nagu seda tegid Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) ja tema kaaslased.

Veelgi enam – peaksime Jumalat regulaarselt meenutama. Me peaksime meenutama Jumalat järjepidevalt. Meenutama igas oma ettevõtmises. See ei tähenda, et peaksime ütleva pidevalt *subhaanAllah*. See on on lihtne, liigagi lihtne. Kuna sellisel viisil kiiresti Jumala nimetamine kaotab peagi igasuguse tagamõtte. Me ei teagi enam mida me ütleva. Seega *subhaanAllah*ist saab *sbannla*, *alhamdulillah*ist saab *hamdla*, *Allahu Akbar*ist saab *lakbar*. Peame ütleva 33 korda *subhaanAllah wa alhamdulillah wallaahu Akbar*. Ja selle jaoks peaks võtma piisavalt aega, et jõuaksime ka mõista, mida ütleva. *SubhaanAllah wa alhamdulillah wa Allahu Akbar*, sellest saab *sbannla wa hamdla wa lakbar*, *sbannla wa hamdla wa lakbar*, *sbannla wa hamdla wa lakbar*. Sellega tuleb mulle meelde seik ühtede inimestega, kes islami omaks võtsid ja kellega ma Dubais mõnes palvusel käisin. Näitasin neile palveliigutusi, kuidas neid soorita-

da. Pärast palvet vaatasid nad endi ümber ringi, teisi inimesi ja küsisid imestusega: „Pärast palvet hakkavad inimeste käed värisema. Miks ometi?“ Muidugi, mis juhtus sel hetkel, oli see, et palvetajad restiteerisid valguskiirusel 33x *subhaanAllah wa alhamdulillah wa Allahu Akbar*. Kuidas siis selgitada neile, uutele moslemitele, et tegelikult oli neil kavatsus retsiteerida *subhaanAllah* Jumala Hiilguse meenutamiseks, *walhamdulillah*, olla tänulik selle eest, mida Jumal meile on andnud, *wallahu Akbar*, tunnistada Jumala suurust kõiges ja meie elus. Seda oleks pidanud ütleva ja ka meenutama. Ent kahjuks oli see muutunud vaid pimedaks rituaaliks. Sellest pole kasu! Mida oleme Jumala nimega teinud?! *Allahu Akbar*ist on saanud *lakbar*! Me oleme moondanud Jumala nime. Arvate, et see on Jumala meelepärane? Su nimi on Muhammed ent sind hüütakse Mammed. Kas oleksid sellega päri? Sulle kindlasti see ei meeldiks! Miks me siis teeme seda Jumalale? Need on asjad, mille üle peaksime järele mõtlema. Oleme teinud islami rituaalidest, mis peaksid meid Jumalale lähemale tooma, pimedad rituaalid.

Seega on hädavajadus suurte muudatuste järele! Kui me tahame valmistuda *dažžaa-li* tuleksuks, siis peame koos muutma oma lähenemist islamile. Peame islamit tõsiselt võtma hakkama!

Teine asi, mille eest Prohvet (صلی اللہ علیہ وسلم) meid hoitanud on, on põgeneda *dažžaa-li* eest. Kui me kuuleme, et

ÕPPETUND SUURAST ÄL-KÄHF: ÄD-DAŽŽAAL

Lektor: mufti Ismail ibn Musa Menk

Allikas: <http://www.youtube.com/watch?v=7p-loxgVB7A>

Koraani õppides leiame, et kõik *suurad* seal on päratult rikka mõttega. Meie ülesandeks on anda oma parim, et neid mõista, ellu rakendada ja teistele edasi anda. Kõige esimene on retsitatsioon, teine on arusaamine, kolmas on praktiseerimine ja neljas teistele edasi andmine.

Üheks nendest *suuradest*, millest rääkida, on *äl-kähf*. *Äl-kähf* sai nimetuse koopa elanike järgi. Kõik moslemid peaksid seda *suurat* väga hästi tundma. Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وآله وسلم) jutustas, et kes seda *suurat* retsiteerib reedesel päeval, sellel on terve tulevane nädal helge kuni järgmise reedeni. Ühes teises edastuses (Tarimi kogumikus) on kirjas: „Kes loeb *suurat* *äl-kähf* reedeti.”

Kuid selle lugemine ei viita ainult retsiteerimisele. See tähendab lugemist ja loetu mõistmist, et saada teada, uskuda ja olla kindlalt veendunud jne. Ja tema on kaitstud *dažžaal*i katsete eest.

Kuid missugune seos on üldsegi *dažžaal*il ja *suural* *äl-kähf*? See on vägagi paeluv. Esiteks, kui *dažžaal* tuleb, siis pannakse meid neljal viisil proovile (neli katset). Ta püüab meie religiooni meilt ära võtta, nii et see on usu katse.

See, et ta väidab, et ta on jumal ja me peame temaga nõustuma, on *dažžaal*i *fitnaks*. *Dažžaal* toob esile ükskõik mida millal iganes, mis on ühenduses nende tekstidega, millest oleme mõelnud, ja see on ühtlasi ka tema jõu demonstratsioon. See ei pruugi olla isiklikult tema, kuid see on osa tema võimust ja katsetest.

Igaüks, kes katsub teie religiooni tee pealt ära koristada, ongi *dažžaal*. Sellepärast Prohvet (صلى الله عليه وآله وسلم) lausus: „Minu *ummasse* tuleb võrratult palju *dažžaaale* ja *ad-dažžaal* tähendab valetajat. Nad tahavad teie religiooni teilt kõrvaldada. Tulevad inimesed, kes väidavad, et nemad on prohvetid. Teadke, et mina olen viimane Prohvet (صلى الله عليه وآله وسلم).”

See jutustus räägib kolmekümnest *dažžaal*ist. Kui aga tõeline *dažžaal* välja ilmub, siis ta tahab niisamuti teie usku teilt ära võtta ja see on lõplikuks Ülestõusmispäeva märgiks. Sellel ajal valitseb näljahäda ja kuivus. Ta ütleb teile, et ma annan ja jagan teile, te peate ainult tunnistama, et mina olen jumal, ning te ei sure nälga.

Tõenäoliselt on see maailma majanduslik olukord, mis sõltub kõik ühest ökonomiast,

mis teatab, et kui aktsepteerite meid kui maailma jumalaid, siis ei algatata teie vastu karistust, me kohtleme teid ilusti ja kindlustame teile majanduskasvu. Siis nad aga kostavad, et kui te võtate ette midagi, mis meie meele järele ei ole, rakendame sanktsiooni ja te surete naljapiina kätte.

Kas see ei tule tuttav ette? Allah kaitsku meid!

Need ongi kuradi käsilased, kes tahavad oma ideid, mõtteid ja uskumisi kõikidele teistele kaela määrada. Nad tahavad inimestelt nende usu ära võtta, seega selles mõttes on kaitstud olemine väga oluline. Me peame oma usu külge kõvasti klammerduma. Allah ütleb, et hoidke Allahi köiest kindlalt kinni ja ärge minge üksteisest lahku.

Allah hoidku meid koos. Andku Allah meile võim, et saaksime sellest köiest kõvasti kinni hoida. Selleks köieks on Prohveti (صلى الله عليه وآله وسلم) sunna!

Esimene test, millest juttu tegime, oli *dažžaal* tulek religiooni proovilepanemisega. Tema sooviks on, et me ei usuks Allahi ja hoopis teda puhta kullana võtaks. Nagu jutustus räägib: „Kõik Allahise uskuvad näevad teda vaadates tema otsaes tähti – kääf, fää, raa – kääfir (uskmatu).“

Teiseks *dažžaal* katseks on rikkus. Inimesed on vae- sed, vaevlevad, valitseb äärmine puudus ja põud, aga tal on võim. Võim mille üle? Ta reguleerib kogu maakera vett ja niiskust. „Kas sa nüüd usud, et

ma olen jumal? Ma teen sind tugevaks. Ma lasen veel jõuda sinu maani ja kui see sinna jõuab, siis põllud on niisutatud ja saak kasvab. Siis usu minusse, et olen sinu jumal ja sa saad saagi.“ See ongi rikkuse prooviks.

Kolmandaks on tarkuse katse – õige arvatakse valeks ja sellesse usutakse. Õiglaseid ja tarku peetakse vähiklikeks ning vähiklike peetakse kõige teadlikumaiks ja seda isegi sinnamaani, et tõeliselt arukatega võideldakse kuni maa peal asuvad ainult ignorantsed = ekstreemselt targad ning teised inimhinged järgnevad neile. Ühes Prohveti (صلى الله عليه وآله وسلم) *hadiithis* on kirjas, et teadmine võetakse ära õpetlaste surmaga.

Kui õpetlased lahkuvad, siis teadmatuid hakataksegi pidama teadlikeks ning kui see sünnib, alustavad need „taibukad“ ka määruste jagamist. Samas nad ei tea, et nad on valelikud ja saadavad ka teised eksiteele ning kogu selle tipphetkeks on *dažžaal* tulek, kus valet peetakse õigeks.

Naelutage oma pilk tänapäeva kommunikatsioonivahenditesse. Meedial on võimu. See on juba oma otsad lahti teinud, et me vihkaks oma vendi Kesk-Idas ja üksnes seetõttu, et me usume, et nad on kelmid. Me peamegi seda tõeks, saamata aru loo lätest, et seal lihtsalt mängitakse meiega. Koraan ütleb, et kui patune usklik tuleb teie juurde uudistega kellestki teisest, siis tehke enne uskumist kindlaks, kas see ikka vastab tõele. Vastasel

juhul võid uskuda millegisse, mis tekitab sinus kaastunnet ja pealekauba võid hakata veel teisigi süüdistama asjades, milles nad süüdi pole.

Mis siis veel rääkida mitte-moslemist, kui ta tuleb sinu juurde mingite lugudega? Kee- gi, kes on vaenlane! Me ei räägi siin mõnest harilikust mitte-moslemist, kes tegelikult on mõnikord rohkemgi tõearmastajad kui moslemid ise. Kaitsku meid Allah ja kinkigu meile tõepärasust! Kuid me räägime avalikest islami vastastest, kelle tagamõtteks on meie kättesaamine ja mida meie teeme – me usume nende televisioonijaamu! Me usume nende uudised ja ajalehti meie endi vendade vastu!? Sel juhul oleme kaotsiläinud.

Kui moslemi kogukonnalt pärida, kes on inimkonna kõige halvemad juhid, siis nad reas- tavad kakskümmend moslemijuhti üksteise järel. No näete! Allah kaitsku meid! Allahi nimel, on etappe, kus meil jääb vajaka taiplikkusest ja meie informatsioon pärineb *dažžaal*- lilt. Meie informatsioon on samalaadne *dažžaal* võimule!

Niisiis, kui *dažžaal* tuleb, siis ta tuleb teadmiste prooviga. Ta eemaldab meilt tarkuse. Ta paneb meid uskuma, et meil on teadmine, kuid realselt see puudub. Me peame tõsiselt rahutust tundma!

Ja viimaseks on jõu test, kus inimestele meeldib olla võimas ja omada autoriteeti. Selle võimu saamiseks ülistavad nad saatanat sest *dažžaal* juhendab nõnda. Tänapäeval on

meil satanistid, vabamüürlased ... mida nad teevad? Nad ülistavad personaalselt Iblisi ja mida ta neile vastutasuks teeb? Ta annab neile võimunde ja nad tunnetavad seda. Ta ulatab neile jõu ja nad muutuvad võimukateks ning tugevateks. Nad suudavad kontrollida ka sinu meelt, sest nad ohverdavad nägematule elule. Nad mõrvavad inimesi ja valavad verd, et olla ässad ja kura-dile meeltmööda.

Suurem osa tänapäeva lauljatest, 99% popstaaridest, kuuluvad samasse gruppi. Nad kõik ohverdavad, on haaratud saatanlikku istumisse-astumisse, kuuluvad kultusesse ja edukavad kõlblusetust. Allah kaitsku meid! Kui me ainult vaatame, mida nad selga panevad, nad tirivad ka meie lapsed sinna ja osad ka meist (täiskasvanutest). Lihtsalt ei mahu pähe, kuidas see toimib ja me ikka januneme selle helikunsti kuulamise järele ja laseme sellel mängida meie autodes, mõistmata, et see on Iblisi enda toetusel. Ta ohjeldab meie vaimu ja me vaigistame endid nende laulusõnade leierdamisega. Muutku Allah meid turvaliseks! Need laulud kujunevad päevade möödudes üha nilbemaks, tülgastavamaks ja deemonlikumaks ning me laseme sellel ikkagi oma kõrvu kosta. Kujutage ette, mis siis aga meie laste kõrvu kostuvad ja nad märgivad: „Paps, sa elad kuuekümnendates!”

See peaks meile tõsist südamevalu tegema.

ISLAMIUUDISED

JÄRJEST ROHKEM EESTLASI LEIAB ENDA JAOKS ISLAMIUSU (11.09.2013)

Allikas: <http://uudised.err.ee/index.php?06286917>

Kuigi statistika kohaselt ei ole eestlastest moslemite arv viimase kümne aasta jooksul palju muutunud, näitab tegelik seis märksa jõulisemat islamiusu pöördunute pealvoolu ja seda eelkõige noorte hulgas.

25-aastane Aivar Loopalu on kodumaal tagasi alles teist nädalat. 15 kuud õppis ta araabia keelt ja islamit Egiptuses. Varem on ta läbinud misjonäri lühikursuse Malaisias. Veel sel sügisel tahab ta minna palverännakule Mekasse ning lähitulevikus, kui Jumal on armuline, loodab ta õppima pääseda Saudi Araabiasse. Loopalu on moslem juba viiendat aastat, vahendas ETV saade "Pealtnägija".

Tallinna lennujaama kõrval, Ülemiste City uhke ärikvartali südames, asub Eesti ainus mošee. Pühakoda üles leida ei olegi nii lihtne, kuna pealtnäha on see üks büroohoone paljudest. Kuid ilmselt rabab paljusid tõsiasi, et järjest roh-

kem astub selle Keevise tänava mošee uksest sisse eestlasi. "Ma palvetan viis korda päevas. Ma elan täiesti tavalist elu, aga ma olen hea, ma ei klatši enam, mis mina kui tüüpiline Eesti tüdruk enne religiooni tegin. Klatš – minu arust vestlust ei olnudki ilma selleta. Ma olen heategevuses palju. /.../ Kui ma peaks islami ühe lausega kokku võtma, siis see on lihtsalt õpetus, kuidas olla hea inimene," selgitas 21-aastane Kätlin.

Kätlin teab, et Eesti ühiskonnale on islam täna veel kauge ja võõras. Hirm teadmatus ees tekitab aga tihti erinevaid müüte, mis võivad kergelt muutuda vihaks. See on ka põhjus, miks nii Kätlin kui 37-aastane Egle ei rääkinud "Pealtnägijas" oma näoga. "Kui asi puudutaks ainult mind, ma läheks kas või oma maja katusele plakatiga ja karjuks, et Jumal tänatud, ma olen leidnud oma õige tee ja ma olen nii õnnelik ja ma loodan, et te kõik leiate oma õnne. Ma olen lihtsalt aktivist, rõõmu-

pall ja ma tahaks kõigile lihtsalt headust ja rõõmu, et nad oma südames saaksid tunda seda, mida mina tunnen. Isegi kui mitte islami näol," rääkis Kätlin, kes ei näita end, kuna kaitseb oma perekonda. "Ma ei taha neile ka haiget teha, sest nad ei ole väga õnnelikud selle üle," tõdes ta. Ka Egle pelgab, kuidas ühiskond tema valikule reageerib. "Asi ei olegi minu kartmises tegelikult, kuna ma ei ela üksi ja mul on terve suur perekond ja ka lapsed, siis tahan hoida lihtsalt tagasi ja leida ise oma tee, et saaksin rahulikult sellel teel areneda ja leida oma väljund. Seetõttu ma leian, et ma ei peaks praegu oma perekonda oma väljautlemistega ja mõtlemistega sedavõrd mõjutama. Ma ei tea ju, kuidas ühiskond reageerib selle peale," selgitas ta.

Müüt süüdistab moslemi levimises noori eestlannasid

Pole mingi saladus, et üks ühiskonnas leviv müüt süüdistab just noori eestlannasid

selles, et islam on Eestis järjest enam levima hakanud. Ja tõepoolest, moslemitega abiellunud naiste arv on kümne aastaga kindlasti kasvanud, kuid Kätlini ja Egle lugu on sootuks teisest ooperist. Nad on klassikalised konvertiidid.

“Ma olen noor, ma ei ole olnud abielus, ma ei ole olnud üheski vägivaldses suhtes, mul ei ole lapsi, mul ei ole olnud elutraumasid. Ma olen lihtsalt tavaline noor õnnelik Eesti tüdruk ja lihtsalt leian, et mulle on antud mõistus ja ma pean seda kasutama. Ma ei teadnud religioonidest mitte midagi, mind kasvatati ateistiks ja ühel päeval, kui ma arenesin, kasvasin üles, ma tahtsin seda maailma mõista,” seletas Kätlin.

Egle sõnul on islam tulnud aja jooksul ise tema juurde. “See on rahulik enda leidmise tee ja see ei olnud niimoodi, et ma ärkasin üles ja tundsin, et ma olen nüüd moslem. Ma tundsin pikka aega, et midagi on elus puudu, kuigi väliselt ju peaks kõik hästi olema, sest on olemas pere, töö. Ei tohiks nagu millegi üle kurta, puudust ei ole millestki, aga hinges endas oli tühi koht,” rääkis naine.

Kätlin ütles, et ta ei andnud islamile alguses võimalustki. “Minu jaoks oli mitmeaastane lugemine ja loengud, õppimine ja suhtlemine ja lõpuks ma lihtsalt jõudsin siia. See oli ainuke asi, mis vastas mu küsimustele,” rääkis ta.

Moslemid ei ole islami nägu

Tähelepanuväärne on, et eelmises elus oli mõlemal naisel keskmisest tihedam side kristlusega. Islam ja moslemid võrdusid veel mõned aastad tagasi nende silmis saatanliku usu ning tapjate, terroristide ja naisepeksjatega.

Egle sõnul püüdis sõbranna teda usuvahetamises ümber veenda, kuid tema igatsus islami järele üha kasvas. Kätlin selgitas, et moslemid ei võrdu islamiga. “Terroristid on paratamatult olemas ja meie ei kiida seda heaks, aga nad ei ole islami nägu. Te ei saa vaadata neid ja mõelda, et see on islam. Need on lihtsalt rumalad inimesed. /.../ Nad võivad olla sünnijärgsed moslemid, kes üldse ei tea midagi jumalast,” rääkis Kätlin. “Igal pool on kahjuks mustad lambad,” tõdes ta.

Egle lisas, et islamit ja konkreetse maa kultuuritausta ei saa segamini ajada. “Islamis ikkagi on naine väga kõrgel kohal, teda austatakse, kui ta on austamist väärt ja järgib kombeid, ja mees, kes naise vastu kätt tõstab tegelikult ka meie ühiskonnas, ei ole ju väga mees, kes endast nõrgemat lööb,” rääkis ta.

Statistika järgi on Eesti moslemite kogukond kasvanud vähe

Üksnes arvudele otsa vaadates pole Eesti moslemite kogukond eriti kasvanud. Aastal 2000 oli neid 1387, viimase rahvaloenduse põhjal 1508. Enamuse neist moodustavad siinsed tatarlased ning eri rahvusest uusasukad Euroopast

ja Kesk-Aasiast. Statistika põhjal oli 2011. aastal puhast verd eestlasi moslemite seas 148 ehk ainult 65 võrra rohkem, kui 11 aastat tagasi.

Tegelik seis näitab aga märksa jõulisemat konvertiitide pealevoolu ja just eelkõige noorte seas.

“Meil on Facebookis grupp “Eesti moslemid”. /.../ Kui ma eile vaatasin, oli seal 170-180 liiget ja kindlasti on veel neid, kes ei kasuta sotsiaalmeedia vahendeid, näiteks osad vanemad liikmed. Aga ma arvan, et kokku on meid umbes 200 ringis,” rääkis Kätlin.

Aivar Loopalu arutles, et osad inimesi võib-olla islami puhul see, et on olemas üks Jumal, osadele aga meeldib näiteks palvekutse, osadele kindel süsteem - viis palvet päevas, kindlal ajal paastumine. “Igal inimesel on erinevad põhjused. Võib-olla naistel on näiteks see, et neile on kindlad naiste õigused islamis antud. Aga mind huvitas teadus ja loogika,” selgitas Loopalu. Eesti Islami Koguduse mufti ja peaimaam Ildar Muhhamedšini arvates leitakse islamit järjest rohkem seetõttu, et inimesi valdab hingeline vaakum. Samuti seetõttu, et järjest rohkem tõlgitakse materjale eesti keelde.

Kätlin ja Aivar mäletavad hästi, et kui nemad neli-viis aastat tagasi esimest korda mošeesse tulid oli seal vaevalt paar inimest, kes üldse eesti keelt purssisid. Eestikeelset kirjandust aga polnud lehekülgegi. Täna on pilt kardinaalselt

teine. Tõsi, eestikeelse Koraani saab kalli raha eest vaid antikvariaadist, sest viis-kuus aastat tagasi müüdi kaks ti-

raaži ehk ligi 5000 raamatut maha vaid loetud nädalatega. Peaimaam Ildar Muhhamedšin loodab, et Aivar Loopalust

saab ükskord imaam, kes hakkab omas keeles eestlastele selgitama, mis on islam.

SLOVEENIAS HAKATAKSE EHITAMA RIIGI ESIMEST MOŠEED (15.09.2013)

Allikas: <http://www.postimees.ee/2052420/sloveenias-hakatakse-ehitama-riigi-esimest-moseed>

Sloveenia pealinnas Ljubljanas pandi eile nurgakivi riigi esimesele mošeele, mis tekitab vastuolusid juba enne valmimist.

Pidulikul tseremoonial osales hinnanguliselt 10 000 inimest, teiste seas ka Sloveenia peaminister Alenka Bratušek, kes rajatavale pühakojale nurgakivi asetask. Lisaks Sloveenia valitsusjuhile viibis tseremoonial ka umbes 12 miljonit eurot maksma minevat projekti rahastava Katari valitsuse minister, vahendas uudisteagentuur AFP.

Bratušek nimetas mošee rajamist sümboliseks võiduks igasuguse usulise sallimatuse

vormide üle, märkides, et Euroopa oleks islamita kultuuriliselt vaesem.

Mošee rajamist on saatnud vaidlused. Nii esitati ametlik taotlus pühakoja ehitamiseks juba 1969. aastal, kuid erinevatel põhjustel on selle rajamine veninud. Viimane takistus mošee rajamisel ületati pärast seda, kui Ljubljana linn müüs islamikogukonnale maatüki, kuhu mošeed ja islami kultuurikeskust nüüd rajama hakatakse.

Bratušek nimetas mošee rajamist sümboliseks võiduks igasuguse usulise sallimatuse vormide üle.

Mošee vastased püüdsid sel-

le ehitust aga igati takistada. Näiteks soovisid nad korduvalt küsimuse panemist rahvahäälletusele, kuid nende kava kukkus kõrgeimas kohtus läbi.

Kahemiljonilise elanikkonnaga Sloveenias elab hinnanguliselt 47 000 moslemit, kuigi islamikogukonna väitel on neid ligikaudu 80 000. 2002. aasta rahvaloenduse järgi on islam pärast 1,1 miljoni järgijaga katoliiklust populaarsuselt riigi teine usund.

2016. aasta sügiseks valmiv mošee on küll esimene iseseisvas Sloveenias, kuid ka varem on Sloveenia territooriumil paiknenud islamiusuliste pühakoda, mis hävitati aga pärast Esimest maailmasõda.

VÕRDÕIGUSLIKKUS IRAANIS: KA VÄLISMINISTEERIUM SAAB NAISPRESSIESINDAJA (30.08.2013)

Allikas: <http://www.postimees.ee/1366430/vordoiguslikkus-iraanis-ka-valisministerium-saab-naispressiesindaja>

Iraani Islamivabariik määras esimest korda ajaloos välisministeeriumi pressiesindajaks naise – Marzieh Afkhami. Nädala alguses teatas senine Iraani välisministeeriumi

pressiesindaja Abbas Araghi, et Teheran plaanib määrata ka esimese naissoost suursaadiku.

Varem vaid meestest koosneva valitsuse pärast kriitikat

saanud president Hassan Rohani on seda viga parandanud ka sellega, et nimetas üheks oma asepresidendiks ja naisküsimuste nõunikuks naised. Rohani on lubanud, et aitab edendada soolist

võrdõiguslikkust.

PAAVST: HOMOABIELUD JA ABORDIKEELD EI TOHIKS KIRIKU ÕPETUSES DOMINEERIDA (19.09.2013)

Allikas: <http://uudised.err.ee/index.php?06287536>

Paavst Franciscuse arvates ei peaks katoliku kirik lubama, et vastuseis geiabeludele, abortide ja rasestumisvastastele vahenditele tema õpetuses domineeriks, vaid rõhuma pigem mõistvusele ja halastusele.

Itaalia jesuiitide kuukirjale *Civiltà Cattolica* antud intervjuus rääkis paavst, et pastoriid peaksid olema mõistvad, mitte külmad ja dogmaatilised bürokraadid, vahendas Reuters.

Ta märkis, et 1,2 miljardi liikmega kirik on sulgunud piisiasjadesse ning väiklastesse

reeglitesse. Tema hinnangul peaks kirik end nägema kui lahingujärgset välihaiglat ning üritama parandada ühiskonna suuri haavu, selle asemel, et võtta kinnisideeks üksikute doktriinide pealesurumist.

Me ei saa esitada nõudmisi üksnes aborti, geiabelude ja rasestumisvastaste vahendite kasutamise osas. See ei ole võimalik," rõhutas Franciscus. "Ma ei ole neist teemadest eriti rääkinud ja mulle on seda ette heidetud".

Ta lisas, et kui neist asjadest

rääkida, tuleb seda teha konteksti arvesse võttes. "Kiriku õpetus on neis küsimustes selge ja mina olen kiriku poeg, kuid pole põhjust neist asjust alatasa rääkida".

Homoseksuaalsuse kohta ütles Franciscus, et Jumal saadab inimesi nende eluteel, nagu ka meie seda teeme, võttes arvesse nende olukorda. Tähtis on aga inimestesse halastusega suhtuda.

Paavst võttis jutuks ka naiste rolli kirikus ja tunnistas, et selle küsimustega tuleb rohkem tegelda.

SAKSA PARLAMENTI PÄÄSES 11 TÜRKLAST (23.09.2013)

<http://www.postimees.ee/2082612/saksa-parlamendi-paases-11-turklast>

Saksa parlamendi alamkotta pääses 11 türgi päritolu saadikut, kirjutab Türgi ajaleht *Hürriyet*. Suurem osa Bundestagi valitud türklastest kandideeris kohalike sotsiaaldemokraatide ja teiste vasakerakondade ridades.

Nendeks olid Cemile Yusuf liidukantsler Angela Merkeli koduerakonnast Kristlik-Demokraatlik Liit (CDU), Aydan

Özoğuz, Metin Hakverdi, Mahmut Özdemir, Gülistan Yüksel ja Cansel Kızıltepe teisele kohale platseerunud sotside (SPD) seast, Cem Özdemir, Ekin Deligöz ja Özcan Mutlu rohelistest ning Sevim Dağdelen ja Azize Tank vasakäärmuslikuks loetavast Die Linke'st.

Yusuf, neist ainus parempoolne, oli ühtlasi esimene türklane ja moslem, kes pää-

ses Saksa parlamenti kristlike demokraatide ridades.

LISALUGEMIST:

<http://www.ekspress.ee/news/paevauudised/valisuudised/mojukas-araabia-daam-meil-on-naftat-aga-teil-moodne-riik.d?id=66687679>

<http://www.ekspress.ee/news/paevauudised/valisuudised/krister-kivi-egiptuses-vagivald-eestlast-talveparadiisis.d?id=66651995>

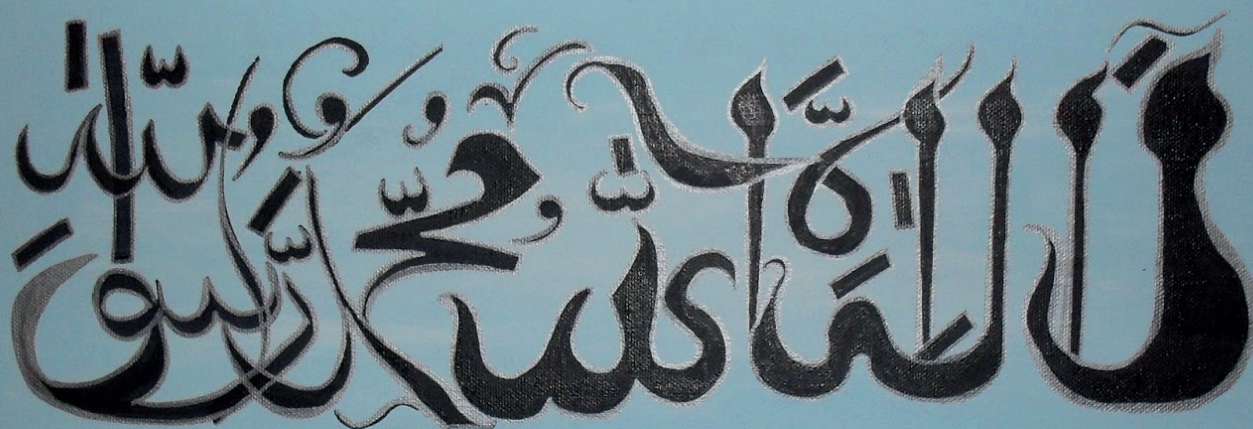
Minu lugu

Kuidas see kõik alguse sai? Kuidas sai tütarlaps, kes kasvas üles ateistlikus keskkonnas, tütarlaps, kes on teel moslemiks? Võib-olla ei ole õige öelda – teel moslemiks, sest see kas on või ei ole – olenevalt sellest, mida tunnend oma südames, mitte sellest, kas järgid rangelt kohe kõiki reegleid (palvetad viis korda päevas, kannad hidžaabi ehk siis rätikut jne).

Et kõik ausalt ära rääkida, pean alustama sellest, et olen üpris tihe jutukates kolaja – mulle meeldib suhelda erinevate inimestega erinevatest kultuuridest, samuti olen ma üpris teadmisjanuline – mulle meeldib teada saada erinevatest asjadest, töekspidamistest, õppida neid tundma, mõistma. Mulle meeldib uurida, miks inimesed usuvad ühte või teist, mis on nende uskude taust ja põhimõtted. Islami-ga olin seetõttu puutunud kokku juba ammu, kui jutukas mõne araablasega juttu tuli (veidral kombel ei kohanud ma jutukas iial mujalt pärit moslemeid, kuigi neid on ju igal pool meie ümber päris palju). Kuid see ei olnud siiski piisavaks hüppelauaks – võibolla ei kohanud ma seal kedagi, kes oleks piisavalt viitsinud minuga sellel teemal suhelda, võibolla ei olnud aeg lihtsalt minu jaoks õige...

Kuid siis. Umbes kaks aastat tagasi (võin natuke ka eksida, kuid umbes nii see oli) leidis mu nõbu endale kuskilt internetist sõbra – Austraalia poisi, originaalis indoneeslase, moslemi. Siinkohal pean ära mainima, et olen oma vanavanemate lastelastest kõige vanem, ning seetõttu neid kõiki hoidnud, kui nad piskesed olid ning nad kõik on minu jaoks mingil määral nagu oma lapsed ja väga kallid. Nõbu Keidi ühe jutuajamise käigus rääkis siis mulle, et ta ema – minu tädi – on mures, kuna ta ei mõista seda, miks Keidi on moslemiga. Hoolimata oma avatud meelest on mu tädi ju siiski eestlane ning eestlase jaoks, olgem ausad, on islam miski võõras, hirmutav ja assotseerub vaid sõnaga „terrorism“ (aitäh „kallis meedia“ selle kuvandi eest!). Soovides vähendada tä-

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

di hirne ning ka ise asjast rohkem teada saada, hakkasin lugema – esmalt islam.pri.ee lehelt, edasi ka mujalt internetist. Mida rohkem ma lugesin, seda rohkem tekkis mul tunne – see ongi see, mis on minus puudu olnud, see on see nn puuduolev lüli, mis mind alati on pannud end osaliselt tühjana tundma. Siis läks asi koguni sedasi, et juhuslikult, hispaania keele loengus, tutvusin päikesekiirega – Eileeniga, kes avas minu ees seda maailma veel rohkem ja ma jõudsin äratundmisele – see on midagi minule. Ärge saage valesti aru, see äratundmine ei tulnud mulle põmaki! vastu pead, et avasin hommikul silmad ja pauhhh! sain aru, et olen moslem. Ei, üldsegi mitte – lugesin, uurisin, esitasin Eileenile umbes kolmkümmend miljonit enda meelest ülitobedat küsimust ja alles siis tasakesi avanes see uks minu ees. Ma ei ütle, et see uks on täies-

ti lahti prantsatanud ja mina olen sealt läbi ja kaugel-kaugel juba. Ma olen ühe jalaga üle uksepaku, teine jalg õhus, sest on veel niipalju asju, mida ma tahan teada ja õppida enne, kui julgen uhkusega kuulutada, et olen moslem. Hinges ma olen, aga tunnen, et mul on veel veidi maad minna, enne kui saan selle ukse seljataga kinni tõmmata ning kuulutada, et siin ma nüüd olen ja siia ma jään. See tuleb ajaga – ega asjata ütle juba vanasõnagi, et „kaua tehtud kaunike ne“ ja seekord mu tavapärase mina ei aja oma nina ette ja ei torma uisapäisa.

Lembi

<http://lollipopmuslima.blogspot.com/>

MINU GHANA (13. OSA)

16. august, neljapäev

Hommik algas sellega, et saatsin suuremad lapsed kooli. Nad tahtsid, et me istuks mõnes nende tunnis koos nendega, aga siis märkasin uksele Ataa Elizabethi, kes meenus mulle, et me pidime ju minema mulle riideid õmblema. See on nii tüüpiline Eileen – iga kord, kui ma kusagil olen, aluses vaatan, et jube imelik, aga kui piisavalt kaua mind antud keskkonda jätta, siis mul on ju ka ilgelt vaja. Nüüd oli minul siis ka selliseid kirjusid Aafrika rõivaid vaja ja mitte ainult ühte kostüümi, vaid ikka mitut. (Kas ma olen neid kunagi kandnud peale tagasitulekut? Muidugi, et mitte.)

Enne, kui me rõivaid läksime tegema, nägin, et temaga olid ka kõige väiksemad lapsed kaasas ja nendel oli vaja minna haiglasse – mingi hetk jäid nad kõik haigeks, kellel köha ja kel-

lel nohu. No pole ka ime, sest see oli nende talv ja kõige paksemad riided, mis neil olid, oli T-särk. Lippasid ilma püksata ja paljajalu ringi.

Kõigiga oli õnneks kõik korras ja saime neile vajalikud ravimid. Peale haiglaskäiku saatsime pisipõnnid koju tagasi ja suundusime rätsepa juurde.

Rõivaste tegemisest nii palju, et kõik käis kohe ja kohapeal. Ma jäin sinna nii kauaks istuma, kuni rätsep õmbles. Nii lahe! Olin nagu täitsa kohalik lausa.

17. august, reede

Lõpuni on veel väga vähe aega jäänud. Viimane raha ehk 900 CD on veel kulutada. Läksime kohe hommikul turule. Ostsime 20 kilo kana, 40 kilo kala, maapähklivõid, sibulaid, tomateid, seepi, hambapastat, komme, kuivatatud kala ja köögiviljapulbrit. Jumal tän-

atud! Tõesti, Jumal tänatud! Ma ei suuda lõpetada Jumala kiitmist siinkohal. Nii palju võimalust teha nii vähesega nii palju head! Siin Aafrikas võib iga päev ja iga tund su elust olla lihtsalt üks suur heategevus, isegi kui sa ise oled vaene. *SubhaanAllah.*

Ja ma tänan Jumalat ramadaani eest, mil me kõik oleme heldemad kui muidu ja ma tänan Jumalat kõikide oma Eesti õdede-vendade eest – ramadaani moslemid! Me kogusime kokku eesti raha pea 20 000 krooni! *InšaAllah* kirjutan individuaalse tänukirja igale inimesele, kes aitas kas või ühe sendiga. Te olete parimad. Tänu teile on maailm või siis vähemalt üks väike külake või siis vähemalt üks väike koduke siin Aafrika tühermaal, parem koht.

Saabusime toiduga tagasi ja juba hakati sellega tegelema, kuna homme on minu viimane

täispikk päev siin – siis tuleb *party day* ja ärasaatmispidu. Nagu ma nii mitu korda juba maininud olen, ma armastan õhtuid nende lastega. See on nii super. Ma jään seda igavesti igatsema – lihtsalt lauldes/tantsides/lobisedes ümber lõkke.

Pool õhtut tantsisime ja laulsime Macarena laulu ja neile jubedalt meeldis. Ma ei teadnud isegi, et see on hispaania laul, aga meil vedas, sest hispaanlased said seda siis meile õigesti ette laulda, vastandlikult minu “naannananaaniaiaiaiananaaaa” muusikajupile. Enne magamaminekut on meil veel *story-time*. Seekord ei rääkinud lugusid meie vaid nemad ise mõtlesid need välja. Ma olen siinkohal nii kurb, et ma neid kohe üles ei kirjutanud, sest ma ei mäleta eriti midagi välja arvatud see, et väga tähtsateks tegelasteks olid kuked ja ämblikud ... ja mees ühe pastlaga.

Mul on SPRITE JA FANTA! Ma ei joo üldse mullijooke, aga kui ma nad siin Aafrikas leidsin keset mingit hurtsikut, ei saanud ma neid ostmata jätta! Ma olen täiesti vaimustus-es! Ja lisaks, nuudlid ja muna maitsevad ikka nagu Jumala kingitus ja nagu midagi kõige imelisemat, mida ma oma elus olen maitanud. Ma tean, et hea eluga on jälle nii lihtne ära harjuda, aga ma loodan, et kui ma tulevikus seda kunagi jälle loen, kui väga minu jaoks tähendas üks väike lihtne muna-nuudliroog, siis ma tunnen end alandlikuna, vaatan ümberringi ja kõike seda toitu, mis on mul igapäevaselt laual ja külmikus ja tänan Jumalat.

Eile juhtus midagi imelist. Ma leidsin JUUSTU! Ma pole ühtegi korda kusagil Ghanas juustu näinud, kuni ma ühest imetillukesest kioskist leidsin *La vache qui rit!!!!* Võtsin muidugi ka ühe oma sõbrale

Lucas'le, kes on prantslane, ja saatsin talle sõnumi, et mul on talle maailma parim üllatus. Ta tänab mind tänase päevani.

Järgmisel korral kirjutan teile oma viimasest päevast ja tagasitulekust koju. Ja minu Ghana-lugu saabki läbi. Oleme just lõpetanud järjekordse ramadaani paastu, seega aastaring täis! SubhaanAllah, ühekuune reis, aga võttis mul aasta aega, et teieni toimetada!

Eriline laps

ERIVAJADUSTEGA LASTE TOETAMISE PÕHIMÕTTED

Rubriigi autor: Rubaba

Tänapäeval mõistetakse erivajadusena väga laia spetsiifiliste vajaduste ringi. Erivajadus on kõik see, mis tingib vajaduse muuta või kohandada keskkonda, et inivid saaks oma arengupotentsiaalile vastavalt tegutseda ja areneda. Mõnikord erinevad lapsed võimeelt, taustalt ja isiksuseomadustelt sedavõrd, et nende arenguvajadusi on keeruline rahuldada harjumuspärasel viisil või tavakeskkonnas. Sel viisil avalduvaid erinevusi nimetataksegi laiemalt erivajadusteks. Kui erivajadused ilmnevad enne kooliiga, siis nimetatakse neid arengulisteks erivajadusteks, koolieas aga hariduslikeks erivajadusteks.

Erivajaduste tekkepõhjustes kombineeruvad pärilikud eeldused keskkonna mõjudega. Erivajaduste liigid on tekkepõhjustest ja avaldumise eripärast sõltuvalt järgmised: **kuulmispuuded, nägemispuuded, vaimupuuded, kõnepuuded, kehapuuded, spetsiifilised arenguhäired,**

emaotsionaalsed ja käitumishäired, andekus. Kui korraga esineb organismi mitme funktsiooni kahjustus, räägitakse liitpuuetega lastest. Eraldi erivajaduste liigina tuuakse tänapäeval välja **autismispektri häired.** Eesti keelest erineva emakeelega lapsi võib samuti käsitleda kui erivajadustega lapsi, sel juhul ei tulene lapse erinevad vajadused mitte lapse pärilikest eeldustest ega organismi funktsionaalsetest kahjustustest, vaid keelekeskkonna erinevusest kodus ja lasteaias.

Üldine rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõte on võimalikult vara üles leida ning sõnastada lapse erivajadused, sest alles siis saab põhjendatult otsida ja pakkuda vajalike tugiteenuseid ja -vahendeid. Erivajadusi diagnoositakse peamiselt meditsiinisüsteemis, lapse olemasolevaid oskusi ja keskkonna võimalusi hindavad täpsemalt psühholoogid ja õpetajad, hädavajalik

on koostöö kõikide lapsega tegelevate täiskasvanute vahel.

VARAJANE SEKKUMINE

Varajase sekkumise all mõeldakse lapse sünnist kuni kooliminekuks osutatavat multidistsiplinaarset abi, mis hõlmab riskifaktoriga sündinud laste arengu jälgimist, erivajadustega laste võimalikult varajast märkamist, mahajäänud või enam arenenud valdkondade hindamist ja sobiva arendustöö planeerimist ning teostamist. **Varajase sekkumise eesmärgiks on kaasa aidata erivajadustega lapse võimekohasele arengule, toetades seejuures lapse perekonda.** Tegevuste planeerimisel tuleb arvestada järgmisi üldpõhimõtteid:

1) sobiva arendustegevuse alustamine niipea, kui lapse erivajadust on märganud;

2) individuaalne lähenemine vastavalt lapse erivajadusele ja keskkonna võimalustele;

3) lapsevanemate nõustamine ja juhendamine tegelemiseks oma lapsega;

4) spetsialistide kaasamine arendustegevusse (meeskonna- ja võrgustikutöö);

5) ühest kasvukeskkonnast teise ülemineku toetamine.

Varajast sekkumist võiks vaadelda kui ennetamist. Protsessi algatajaks on perearst ning läbi viiakse lapse arengu mitmekülgne hindamine rehabilitatsioonimeeskonna spetsialistide (sotsiaaltöötaja, eripedagoog/logopeed, tegevusterapeut, füsioterapeut, psühholoog, eriarst, meditsiiniõde) poolt. Hindamise tulemusena määratakse lapse puude raskusaste (kerge, keskmine, raske või sügav) vastavalt sellele, kui sageli laps lisaabi vajab. Samuti koostatakse ülevaade lapse arenguks vajalikest teenustest ning kasvukeskkonna tingimustest. Isiklik rehabilitatsiooniplaan koostatakse kuni kolmeks aastaks ning selle täitmise eest vastutab enamasti lapsevanem.

Eesti Vabariigi põhiseadus ja haridusseadused on kehtestanud kõikidele lastele võrdse õiguse saada võimetele vastavat haridust. Arvestust piirkonnas elavate erivajadustega inimeste s.h laste üle peab kohaliku omavalitsuse esindaja, kes on eestvedajaks ka võrdsete võimaluste loomisel toetuse ja hariduse saamisel. Informatsiooni, milliseid lasteaiaühmi on vaja piirkonna lastele luua ja missuguseid spetsialistide palgata, saab kohalik oma-

valitsus maakonna või linna nõustamiskomisjonilt. Otsuseid tehakse lapse meditsiiniliste, psühholoogiliste ning pedagoogiliste uuringute põhjal.

Sobitusrühmadesse kaastakse koos eakohaselt arenenud lastega ka üksikud erivajadustega lapsed. Sobitusrühma võetakse vastu keha-, kõne-, meele, vaimupuudega, psüühikahäiretega ja autistlike lapsi. Laste arv rühmas on sõltuvalt erivajaduse raskusastmest ühe erivajadusega lapse kohta kuni kolme võrra väiksem.

Eirühmad moodustatakse erivajaduste liikide kaupa (tasandusrühm, arendusrühm jt.). Laste arv on neis rühmades tunduvalt väiksem (4-12) kui teistes rühmatüüpides.

LAPSE INDIVIDUAALSUSE KAART

Juba enne või vahetult peale lapse sündi märkavad raskemaid erivajadusi kõigepealt arstid ja lapsevanemad. Lapse erivajadusi võidakse märgata ka alles lasteaeda tulekul, koolieelsete aastate jooksul või algklassides. Et toetada lasteaia õpetajate varajase sekkumise alast tegevust, koostas Haridus- ja teadusministeeriumi ning Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse koostöös moodustatud spetsialistide ja praktikute töögrupp materjali pealkirjaga „Lapse individuaalsuse kaart“ (edaspidi LIK), mis on kogumikus „Erivajadustega lapse ja noore toetamise võimalusi hariduse omandamisel“ (2007). LIK soovitatakse avada lapse lasteaeda tülles, see võimaldab kajastada lapse aren-

gudünaamikat kogu lasteaia käimise aja jooksul: tuua esile lapse individuaalsus ning kui esineb, siis ka erivajadused.

ERIVAJADUSTEGA LASTE ARENGU TOETAMINE

Kõigile erivajadustega lastele on omased üldised ja spetsiifilised arenguprobleemid.

Üldised probleemid, mis avalduvad lastel erivajaduste liikide kaupa erinevates kombinatsioonides ja raskusastmetes on järgmised: sotsiaalse kohanemise raskused; psüühiliste protsesside ja kõne madalam arengutase; tunde- ja tahteluhäired; nõrk motivatsioon; motoorika mahajäämus. Need probleemid mõjutavad vähemal või rohkemal määral erinevate arengu põhivaldkondade (kognitiivne, kommunikatiivne, sotsiaalne, motoorne ja eneseteeninduse areng) toimimist. Kuivõrd nimetatud põhivaldkondades eakohasest erinevaid ilminguid ehk *spetsiifilisi arenguprobleeme* esineb, sõltub puudest ja selle sügavusastmest või andekuse valdkonnast ning lapse kasvukeskkonnast.

Erivajadustega laste arendustegevust planeerides ja läbi viies tuleb arvestada üldiste, spetsiifiliste, aga ka lapse individuaalsete iseärasustega ning tema lähema kasvukeskkonnaga.

Arendustegevustes kasutatakse üldtunnustatud õpetamise meetodeid ja võtteid, neid ei kasutata üksikult, erinevate võtete domineerimine ja

kombineerimine sõltub lapse arengu tasemest ning esitatud ülesande raskusastmest.

1. Praktiline meetod: tegevused, mille kaudu saavad lapsed isiklikke praktilisi kogemusi;

2. Näitlik meetod: objektide, nähtuste ja nende kujutiste uurimine erinevate tajutoimingute abil (vaatlus, kompileerimine jne.);

3. Sõnaline meetod: korraldused, teabe edastamine, vestlus, jutustus, kirjeldamine jne.

Lapse iseseisvus peab arendamise tulemusena suurenema ning abi vajadus vähenema.

KÕNEPUUDEGA LAPSED

Kõne normaalse arengu korral on vead kõnehäälkute moodustamisel kuni nelja aasta vanuseni tavalised, kuid laps on võimeline end kergesti ümbritsevatele inimestele arusaadavaks tegema. Kõnepuude puhul on tegemist lapse arengus sellise kõrvalekaldega, mis põhjustab raskusi kas enese väljendamisel või toimuva mõistmisel, sotsiaalsele normile ei vasta kas kogu kõnetegevus (kõneloome, kõnetaju, suuline ja kirjalik kõne) või selle komponendid (hääldamine, hääli, tempo jm.). Mahajäämus ei ole arengu käigus isenesest ületatav ja pidurdab reeglina laste psüühika arengut (tajud, kujutlused, mälu, mõtlemise kõrgemad vormid, tahte- ja tundevald, isiksuse omadused).

Kõnepuudega laste arendustöös on sõltuvalt alakõne astmest kesksel kohal suulise kõne kujundamine või korrigeerimine ja arendamine. Kõnetute lastega algab töö tajude ja mootorika arendamisest, kõnearendus on tihedalt seotud praktiliste tegevustega (joonistamine, kleepimine, ehitamine, tööülesannete täitmine, esemeline- ja rollimäng jne.). Tegeletakse ka kognitiivse arenguvaldkonaga. Olulisel kohal on olemasoleva kõne kasutamise stimuleerimine, õpitud oskuste rakendamine igapäevases suhtlemises.

KEHAPUUDEGA LAPSED

Kehapuuded on äärmiselt varieeruv erivajaduste liik sõltuvalt puudeid põhjustanud või põhjustavate traumade või haiguste raskusest, algusajast ja intensiivsusest. Esindatud on nii püsivad seisundid, kui kulgevad haigused. Kõigil kehapuudega lastel on valdav liikumispuue: liigutusfunktsioonide arengu pidurdumine, arenematus või hääbumine. Liigutussfääri kahjustus takistab lapsel ümbritsevas keskkonnas liikumist ning eakohast tegutsemist, mille tõttu ei saa eakohaselt areneda tajud, mõtlemine, kujutavad tegevused, rollimäng, kõne jne.

Tulenevalt kehapuudega laste mitmete arenguvaldkondade mahajäämusest, vajavad nad kogu koolieelse ea vältel meditsiinilist, psühholoogilist, eripedagoogilist ning sotsiaalset abi. Lapsele koostatud rehabilitatsiooniplaani saab võtta aluseks, et kohandada ruu-

me ja päevakava, pakkuda jõukohaseid ülesandeid ning puhkust. Õpetajal tuleb koostöös lapsevanemaga tagada lapse tunnetustegevuse ning sotsiaalsete oskuste arendamine, sihipäraselt on vaja kujundada peenmotoorseid ja enese-teenindusoskusi. Liigutussfääri arendamisel on abiks lasteaia liikumisõpetaja. Kahjustatud võib olla ka kehapuuetega lapse kõnevaldkond. Seega on kehapuuetega laste arendamisel vajalik kõikide arenguvaldkondade kompleksne ning süstemaatiline mõjutamine, seejuures lähtutakse rehabilitatsiooniplaanist ja toetatakse enam säilinud funktsioonidele ning eale iseloomulikule juhtivale tegevusele.

KUULMISPUUDEGA LAPSED

Kuulmispuude tõttu on takistatud helide tajumine, lapsel on raske määrata heliallika asukohta ja liikumist ruumis. Kuulmispuudega lapse suhtlemisvõimalused on piiratud ning ta ei saa oma kõnet kuulmise abil kontrollida. Kuulmispuude mõju lapse üldisele ja iseäranis suhtlusvõime arengule sõltub kuulmislanguse sügavusest, tekkeajast ja laadist ning ka sellest, kas lapsevanemad on kurdid või kuuljad.

Kuulmispuudega lapse elukäigus on võtmeroll puude varajasel märkamisel, sest varajases eas tuleb lapsevanemal langetada tähtis otsus lapse edaspidise suhtlemisviisi osas – kas viipekeelele orienteerumine või verbaalse kõne arendamine ehk suuline õpetus.

Suhtlemiskeele valikust sõltub lapse edasine haridustee.

NÄGEMISPUUDEGA LAPSED

Nägemispuue esineb isikuti erinevalt, sõltuvalt liigist, tekkeajast, sekkumisest ning avaldub nägemisteravuse langusena, vaatevälja, silma liikuvuse, valgus- ning värvitaju probleemidena. Kõige sagedamini esineb nägemisteravuse langust, mida hinnatakse paremini nägeva silma järgi. Kerged nägemispuuded on edukalt kompenseeritavad prillide või kontaktläätsede abil ning laps saab käia tavarühmas.

Raskemad nägemispuuded eeldavad keskkonna suuremat kohandamist (sobitusrühm) ning silmaarsti ning eripedagoogi abi nägemisjäägi kasutamisel ning harjutamisel. Arengukeskkonna kohandamisel nägemispuudega

ti lootea erinevatel etappidel või imikueas. Vaimne alaareng võib kaasneda muude puuetega, niisugusel juhul räägitakse liitpuudest. Vaimupuue võib esineda kerges, mõõdukas või sügavas astmes. Vaimse alaarengu kerge (80-85% vaimupuudega isikutest) ja mõõduka astme korral pidurdavad lapse arengut enim madal tunnetuslik huvi ümbritseva keskkonna suhtes, tunnetusprobleemid ning aeglane teadmiste ja oskuste omandamine. Enamik neist lastest on mõningase viivitusega suutelised omandama igapäevaseks suhtlemiseks vajaliku kõne, samuti lihtsama eneseteenenduse ning praktilise tegevuse oskused.

Kerge vaimupuudega laste märkamine ja diagnostika võib olla lasteaia aastatel keeruline. Tava- ja sobitusrühma õpetaja ülesandeks on siiski nimetatud eripärasid õppetegevuse käigus tähele panna (vajadusel laps uuringutele soovita-

SPETSIIFILISTE ARENGUHÄIRETEGA LAPSED

Spetsiifilise arenguhäire korral on kahjustunud mitmed arenguvaldkonnad (motoorika, kognitiivsed funktsioonid, kõne jt), kusjuures ükski neist ei domineeri. Erivajadus avaldub psüühiliste protsesside madalamas arengutempos, mis väljendub nooremale vanusele iseloomuliku (infantiilse) käitumisena. Lisaks võib nendel lastel olla madalam töövõime, raskused tegevuste planeerimisel ja läbiviimisel ning nõrgenenud tunde- ja tahteelu. Niisuguseid lapsi võib olla õpetajal rühmas raske märgata, sest see eeldab põhjalikku analüüsi lapse psüühiliste protsesside, kõne ning käitumise osas. Kindlasti tuleb arvesse võtta lapse taustaandmeid (eakohane areng, kodune keskkond).

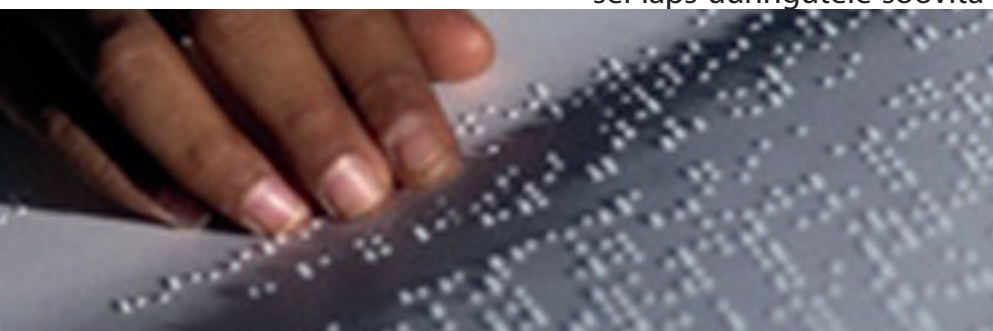
Olenevalt arenguprobleemide kombineerumisest ja sügavusest, võivad sellised lapsed olla tava-, sobitus- või taandusrühmades. Lapsevanema ja õpetaja tähtsaimaks kooostööpartneriks on eripedagoog. Arendustöö eripära sõltub lapse vanusest, senise arengu iseärasustest ning kodusest kasvukeskkonnast. Spetsiifilise arenguhäire korral vajavad arendamist kõik arenguvaldkonnad, rõhuasetus on psüühiliste protsesside, kõne ja sotsiaalsete oskuste (sealhulgas mäng) arendamisel. Olulisim on õpetamisel lähtuda lapse võimete ja oskuste tasemest, kujundada õppimi-

lapse jaoks tuleb lähtuda lapse nägemise seisundist ning teha pidevat koostööd meditsiinitöötajate ja perekonnaga.

VAIMUPUUDEGA LAPSED

Vaimne alaareng kujuneb kesknärvisüsteemi kahjustuse tõttu, s.o ajupoolkerade koore kahjustuse tagajärjel enamas-

da) ja arvesse võtta, koostöös logopeedi ja lapsevanematega lapsele võimetekohaseid eesmärke püstitada ning oskusi sihipäraselt kujundada. Kerge vaimupuudega lapsed on kooliea saabudes võimelised asuma õppima põhikooli lihtsustatud õppekava järgi, mõõduka ja raske vaimupuudega lastele on jõukohane toimetulekukooli (klassi) õppekava.

seks vajalikke sotsiaalseid oskusi nagu enesekontrolli- ja koostööoskused, huvi õppimise vastu, iseseisvus probleemide lahendamisel. Õpetaja saab varieerida ülesannete raskusastet, kordamiste sagedust, korraldada tegevusi väiksemates gruppides jne.

EMOTSIONAALSETE- JA KÄITUMISHÄIRETEGA LAPSED

Käitumishäirete põhjused jaotatakse kahte suurde rühma: orgaanilised kahjustused (nt kaasnevad vaimupuudega) ja/või sotsiaalsed tegurid (ebadekvaatne kasvatus). Tavaliselt on sagedasemad juhud, kus on tegemist kahe põhjuse koosmõjuga. Sellised lapsed käivad lasteaias nii tava-, sobitus- kui erirühmades nii eraldi kui kombineeritult muude erivajadustega. Laiemalt jagatakse käitumisprobleemid (Kõrgesaar, 2002) järgmiselt:

Väljapoole suunatud käitumine, mida iseloomustab püsimatus, ülemäärane aktiivsus, teiste pidev segamine, agressiivsus, õpetaja eiramine jne. Sellistest häiretest levinuim on aktiivsus- ja tähelepanuhäire, millele on iseloomulik algus varases lapseas, halvasti juhitud käitumine kombineerub tähelepanuhäiretega ning selline käitumisviis on püsiv ja situatsioonist sõltumatu;

Sisepoole suunatud käitumine. Need lapsed suhtlevad eakaaslastega vähe, eemalduvad tihti oma maailma, on põhjuseta kartlikud, kaebavad tihti tervise üle, on depressiiv-

sed. Sellise käitumise taga võib olla ka muu probleem, näiteks häbeneb laps oma madalamal tasemel kõneoskust, õppetegevus ei paku lapsele jõukohast väljakutset (arengupuue või andekus) vms.

Emotsionaalsete ja käitumisraskustega lapsi iseloomustab suutmatus erinevates olukordades adekvaatselt reageerida. Selliste laste isiksuse arengut ja käitumist mõjutavad otseselt keskkonna reaktsioonid (kaaslased, vanemad, õpetajad).

Kõige esmalt tuleb fikseerida sobimatu käitumise esinemissagedus ja tingimused, milles vastav käitumine ilmneb. Õpetajal on soovitatav last jälgida ning märkmeid teha kuue kuu jooksul. Soovitatav on vaatlusplaaniga täitmisel kaasata ka

lapsevanemad. Vastavalt eristatud probleemile tuleb koostöös koduga planeerida ja rakendada järjekindlalt kasvatusvõtteid (kiitus, premeerimine sobiva käitumise eest; hoiatus, aja maha võtmine ebasobiva käitumise korral). Arendamise sihiks on eelkõige tõsta lapse oskust oma käitumist reguleerida ja analüüsida. Sageli vajavad need lapsed abi ka kognitiivses ja motoorses arenguvallas. Õpetades tuleb keerulisemad oskused jagada väiksemateks osadeks ja õpetada neid etapiviisiliselt, et laps kogeks eduelamust. Selline laps vajab eakaaslastest rohkem individuaalset tegevust, gruppitööd ja mängudesse saab last kaasata järk-järgult.

Keerulisematel juhtudel ja kui õpetaja ja perekonna koostööst ei ole abi, tuleb pöörduda psühholoogi või psühhiaatri poole.

AUTISMISPEKTIHÄIRETEGA LAPSED

Lapse autism avaldub enne kolmandat eluaastat. Lapse eelnev areng võib olla sarnane eakohase arenguga, vähehaaval aga ilmneb kaasinimeste sotsiaalse tegevuse ja emotsioonide ebaõige hindamine, iseloomulikud on soovimatus ja raskused suhtlemisel, huvide ja aktiivsuse korduvus, stereotüüpne käitumine. Varases lapseas võivad avalduda ülemäärane kiindumus ebatavalistesse asjadesse, une ja söömishäired, ärritus- ja agressiivsushood. Autismiga väikelastele on iseloomulik pilkkontakti puudulikkus, nad on väga tundlikud

keskkonnamuutuste suhtes ning vanematel on neid raske rahustada.

Sobiva arendustegevusega on võimalik kujundada autismiga lapsel esmaseid oskusi igapäevases keskkonnas toimetulekuks. Kuidas autismiga lapsele lasteaia arendustegevust korraldada, sõltub võimalustest (rühma tüübist, spetsialistidest, ruumidest, õppevahenditest jne.). Tava- ja sobitusrühmas käivale autismiga lapsele on vajalik abiõpetaja leidmine, et tagada nii autismiga lapse kui rühmakaaslaste turvalisus ning pakkuda maksimaalset individuaalset lähenemist. Lähtudes autismiga lapse kognitiivse ja sotsiaalse arengu suurest varieeruvusest, on vajalik individuaalse arenduskava rakendamine mistahes rühmatüübis.

Sihipärast arendamist vajavad autismiga lapse tähelepanu ja jäljendamisoskus. Need on eeldused selleks, et saaks lapsele midagi järkjärgult õpetama hakata. Kasvukeskkonna eripäraks on rutiinsus (struktureeritus) ja tegevuste etteteadmised (korrapärasus). Tuttavas keskkonnas tunnevad lapsed end turvaliselt ning iseseisvana, vähem esineb käitumisprobleeme. Lastele õpetatakse sotsiaalselt aktsepteeritavat käitumist.

ANDEKAD LAPSED

Andekatena käsitletakse neid lapsi, kes väljapaistvate võimete tõttu suudavad saavutada silmapaistvaid tulemusi. Erivajadustega laste hulka kuuluvad andekad lapsed seetõttu, et ka nemad vajavad arengupotentsiaalide realiseerimiseks kasvukeskkonna kohandamist. Eristatakse nelja gruppi loomupärast andekust:

Intellektuaalne andekus (vaatlusvõime, mälu, mõtlemine, verbaalsed võimed jms.). Nendel lastel on täheldatud kõrgemat tundlikkust välismaailma uute ärritajate suhtes, tähelepanu, head keskendumist, eakohasest vähemat unevajadust, varasemat puhtusepidamist ning kõnelema hakkamist;

Loovus (võime lahendada probleeme, originaalsus jms.);

Sotsioafektiivne andekus (kaasaelamisvõime, taktitunne, juhtimisvõime jms.);

Sensomotoorne andekus (meeled, koordineatsioon jms.). Nii loovate, sotsioafektiivsete kui sensomotoorsete võimete avaldumiseks on oluline lapse kokkupuude vastavate tegevusvaldkondadega – kunstitarvete kättesaadavus, muusikainstrumendi õppimine, kaaslastega koosolemine, füüsiline treening vms.

Andekaid lapsi leidub kõige enam tavarühmades, kuid hindamisvahendite arenguga suudetakse andekust üha enam märgata ka puuetega ja häirunud arenguga laste hulgas. Näiteks võib varjatud intellektuaalne andekus peituda

emotsionaal- ja käitumishäirete taustal, autismispektri häirete hulgas. Loovat ja sensomotoorset andekust on täheldatud vaimu- ja meelepuetega inimestel.

Andekuse prognoosimisel lapseas tuleb olla ettevaatlik. Parim, mida koolieelses eas lapse vanemad ja lasteaiaõpetajad andekale lapsele pakkuda saavad, on mitmekülgne ja stimuleeriv kasvukeskkond, mis peaks olema suurema paindlikkusega, võimaldama enam valikuid, iseseisvust ning vastutust, kokkupuudet lapse huvidele vastavate tegevuste ning vahenditega.

KAS LAPSEL ON STRESS?

Rubriigi autor: Annely

Allikas: <http://perekodu.ee/v%C3%A4ikelaps/70F/>

Väikelapse stress võib väljenduda murelikkuses, jonnis või agressiivsuses. Kui aga põnn hakkab öösiti alla tegema või ei söö üldse ning kaebab kõhuvalu, heliseb häirekell juba tõsiselt.

Millised on sümptomid?

Psühholoog Heli Viira sõnusti ei teki pinged äkki ja ootamatult. Nii võib juhtuda vaid siis, kui laps on üle elanud mõne tõeliselt šokeeriva sündmuse. Enamasti koguneb stress tasapisi ja märkamatult nagu lumepall.

“Väikelapse puhul on diagnoosi panemine keeruline, sest 1–4 aasta vanune ei oska veel oma tunnetest rääkida,” sõnab psühholoog. “Pilti ei saa ju ka liiga lähedalt vaadata, muidu on see hägune. Peab sammu tagasi astuma, et paistaks selgemalt. Sama on lapsega: kui teda iga päev näed, ei pruugi stressi sümptomeid täheleegi panna. Sellepärast tuleks aeg maha võtta ja sammu ke tagasi astuda. Kui ise kõrvalt

hinnata ei oska, annab nõu ja abi lastepsühholoog või perearst.”

- Üheks levinumaks stressi sümptomiks on see, kui laps hakkab öösiti voodit märgama. Ärgates on ta õnnetu, sest teab väga hästi, et voodisse pissida on paha. Sellest kasvab pinget veelgi.

- Laps võib muutuda pahuraks või agressiivseks. Ta jonnib tavalisest rohkem, trambib jalgu, nõudes ühte või teist, lööb või hammustab. Mõnikord on ka vastupidi: laps tõmbub endasse ja muutub vaikseks. Vanemad võivad mõelda, et ongi hea, kui laps on vait, ega saa arugi, et mudilane kogub ohtlikke pingeid enda sisse.

- Sageli esinevad uneprobleemid. Põnn ärkab öösel korduvalt suure nutuga üles. Tal on halvad unenäod. Laps on sängis rahutu, tal on raske uinuda.

- Mõnel lapsel kaob isu ja ta kaebab kõhuvalu. Viimane on psühhosomaatiline nähtus, mis näitab, et psüühiline pinget on võtnud füüsilise häda vormi. Kõhuvalu korral stressi diagnoosi-

da on üsna keeruline. Tavaliselt uuritakse ja puuritakse last põhjalikult, kuid proovid on korras ja konkreetset haigust ei leita. Valud aga jätkuvad.

- Kui laps jääb külmetushaigustesse väga tihti, võib kahtlustada, et tal on stress. Nimelt on stress immuunsüsteemi kõige suurem nõrgestaja.

- Lapse arengus võib toimuda tagasimineku. Väike inimene muutub nagu uuesti beebiks – hakkab näppu imema, nõuab luti-pudelit või alustab taas tite moodi rääkimist. Võib ka juhtuda, et põnn pissib püksi, kuigi ta on juba pikka aega kenasti potil käinud. Eriti sageli tuleb seda ette siis, kui laps on saanud väikese õe või venna. Beebi sünd perre on sageli stressiolukorraks. Väikelaps soovib vanemate kogu tähelepanu endale tagasi võita, selle asemel saab ta aga kurjustada, kui tita kombel käitub või püksi teeb. “Selge see, et taolisest stressiringist peab välja murdma ikka lapsevanem,” ütleb psühholoog. “Tuleb katsuda aru saada, mis toimub. Kui tegemist on lasteaialapsel, siis tasub kasvatajatega rää-

kida – ehk koorub sealt midagi välja. Küsida võib ka lapse mängukaaslaste vanemate käest, ehk on nemad midagi märganud või oskavad oma kogemustest nõu anda.

Stressi põhjused

Heli Viira kordab vana tõde – lapsed on meie peegel. Kui me ise kogu aeg kiirustame ja oleme närvilised, siis miks peaks laps teistsugune olema. Hädas olevale väiksele inimesele peaks pühendama rohkem aega. Selle soovitus peale ütlevad kindlasti paljud, et “ma ju vee-dan oma lapsega iga päev palju tunde koos”. Aga aja hulk ei pruugi olla näitaja. See, kui me viibime ühes ruumis, ei anna veel lapsele vajalikku kindlustunnet. Mudilane vajab pühendumist. Heli Viira: “Mul on oma praktikast kogemus, kus nelja-aastase poisiga olid kodus nii ema kui ka hoidjatädi. Tundus, et kui ühe lapse eest hoolitseb koguni kaks täiskasvanut, siis on ju kõik kõige paremas korras. Kuid see väike poiss oli suure psüühilise pinge all, mis väljendus selles, et ta oli väga vaikne, ei rääkinud üldse, päeval käis lutiga ringi ning öhtul läks magama, lutipudel kaisus. Kuigi nelja-aastane, kandis ta ikka veel mähkmeid. Tundus, et ta kaldub kergelt autismi. Mis oli valesti? As-

ja uurides ilmnis, et tegemist on jõuka perekonnaga, isa on pævad läbi vastutusrikkal tööl. Õhtusest ajaveetmisest koos perega sai isa aru nii, et “võtan klaasi viskit ja loen Financial Timesi ning kui laps tuleb, viskan talle kommi või panen teleka taha videot vaatama”. Poisi ema oli küll kodune, kuid sügavas depressioonis. Sel lapsel oli vajaka elementaarsest lähedus- ja turvatundest, mida kodu peaks pakkuma.” Niisiis, väikelapsele tuleb rohkem pühendada KVALITEETSET aega. See tähendab omakorda, et last tuleb tähele panna, temaga suhelda, teda süles ja enda läheduses hoida. Tuleb koos mängimise ja tegutsemise, joonistamise ning raamatulugemise kaudu püüda selgusele jõuda, mis põngerjat vaevab. Koosoldud aeg olgu täis soojust ja pühendumist – see on parim stressi leevendaja.

Suunata, mitte sundida

“Mina soovitaksin võtta kas või nädala töölt vabaks, et olla lapsega koos,” pakub Heli Viira. “Samuti poleks paha vaadata üle lapse päevaplaan. Väikelaps vajab head rutiini – et päevakord oleks enam-vähem kindel. Last ei maksa koduvälise tegevusega üle koormata. Kui ta käib lastesõimes või -aias, peab ta kasvataja juhendamisel koos rühmaga na-

gunii igasugu asju tegema. Lasteaia käimine on lapse töö, see väsitab teda. Väsinud laps vajab kõige rohkem kodu nelja seina kaitset, rahu ja ema-isa lähedust.” Psühholoog paneb südamele, et me arvestaksime rohkem lapse soovidega. Väikelaps annab märku oma vajadustest – neist tuleb osata aru saada. Meil endil on ka mõnel päeval hea ja energiline tuju, teisel päeval võhm väljas. Sama on lapsega, kelle meeleolusid peaks rohkem usaldama. “Kuula oma last, julgusta ja kiida teda,” soovitab hingenõustaja. “Jälgi, milline on ta tuju, ja käitu vastavalt sellele. Näiteks pole mõtet last ilmtingimata päeval magama suruda, kui ta on erksas tujus ega taha minna. Kui lõunauinak jääb vahele, küll ta siis teeb selle öösel tasa. Pole mõtet asjata stressiolukordi tekitada. Miks mitte mängida lapsega mängu või võtta ette tegevusi, mida ta ise tahab. Teeme aeg-ajalt ka seda, mis lapsele meeldib, mitte ainult seda, mis meile meeldib. Näitame välja, et oleme temaga rahul ja hoolime temast väga-väga.” Kui oma jõud peale ei hakka ning on näha, et lapse stress suureneb, tuleb abi otsida. Kõigepealt peaarsti juurest, kes on ka pädev otsustama, kas on tarvis pöörduda lastepsühholoogi jutule. Heli Viira on lõpetanud Londoni Ülikooli psühholoogia erialal, ta on nõustava psühholoogia magister ja Post-MA ning kuulub Briti Psühholoogia Ühingusse.

Enneta stressi!

Uuringute järgi ohustab stress kõige rohkem koleerilise temperamendiga ja pidurdamatuid lapsi, enneaegseid ning poisse. Samuti neid, kelle vanemad elavad kitsastes majanduslikes oludes ja/või on vägivaldsed.

Mõnikord saab lapse stressi leevendada lihtsate vahenditega.

- Ettevalmistus. Näiteks enne ebaseeldivat juuksuri või arsti juurde minekut räägi lapsega rahulikult eelseisvast käigust. Selgita, miks see on vajalik. NB! Üleliia palju soojendusjuttu ajada ka ei maksa – nii võib laps juba ette paanikasse minna.

- Tugilelu. Enamasti on igal põnnil oma kaisukaru, tekk või muu lemmikasi, mis lõhnab kodu ja ema järele ning süvendab kindlustunnet. Stressirohkesse situatsiooni minnes võtke kindlasti too turvaline talisman kaasa.

- Turvaline ümbrus. Vaata, et laps saaks piisavalt viibida vaikus ja rahu, mängida oma lemmikmänguasjadega, joonistada lemmikpliatsitega jne.

- Abi küsimine. Selgita lapsele, et ta võib pöörduda abi saamiseks täiskasvanute poole. Näiteks: “Kui keegi sind lasteaias lööb, mine kasvataja juurde”, “Kui sul on pissihäda, küsi hoidjatädilt potti” jne.

- Valikuvõimalused. Selge see, et lapsel pole kuigi palju kontrolli oma elu üle. Siiski vajab ka väike-laps aeg-ajalt võimalust ise valida. “Soovid sa praegu toas nukukudega mängida või tahad õue minna?” Kui laps saab valida, tunneb ta end vähem abituna. Abitustunne on aga üks hullemaid stressitekitajaid – nii meile endale kui ka meie lastele.

- Positiivselt. Julgusta ja kiida last. Kui laps õpib rohkem tähele panema seda, mida ta OSKAB teha, kui seda, mida ta EI OSKA, sirgub temast enesekindlam ja õnnelikum inimene.

- Alusta iseendast! Katsu kõigepealt omaenda pingetega toime tulla. Miski ei mõju lapsele paremini kui rahulik ja heatujuline lapsevanem.

- Füüsiline aktiivsus. Nii sinu kui ka lapse pingeid maandab liikumine. Minge koeraga jalutama, sõitke kelgu või jalgrattaga, mängige õues.

- Unejutt. Võta aega õhtuseks unejutuks – see maandab päevapinged ning annab põnnile hea une.

SÖÖGISOODA

LOODUSLIK RAVI

Allikas: http://naistekas.delfi.ee/kodu_ja_aed/kodu/75-voimalust-soogisooda-kasutamiseks-kodus-iluvahendi-na-ja-toidu-valmistamisel.d?id=6526156

SÖÖGISOODA NIPID

Rubriigi autor: Khadija

Hulk huvitavaid nippe kasutades söögisoodat:

1. Kanna soodat löövetele, putukahammustustele ja mürgitaimede poolt ärritatud nahale.
2. Võid hoida oma vaasililli kauem värsketena, kui lisad vette supilusikatäie soodat.
3. Sooda aitab kustutada väikeseid tulekahjusid vaipadel, polsterdatud mööblil, riietel ja puitpinnal.
4. Külmkapist on võimalik peletada ebameeldivaid lõhnu, kui sinna asetada lahtine anum söögisoodaga.
5. Puista soodat tuhatoosi, et vähendada suitsuhaisu ja konide hõõgumist.
6. Puista soodat ebameeldiva lõhna kõrvaldamiseks oma tuhvritesse, saabastesse, kingadesse ja sokkidesse.
7. Söögisoodast on võimalik teha voolimissavi, kui segada see ühe ja veerandi tassitäie vee ning ühe tassitäie maisitärklisega.
8. Nõudepesukäsna lõhna on võimalik parandada, kui käsna leotada soodavees.
9. Ime soodat tolmuimejasse, et sealt seest tulevat ebameeldivat lõhna leevendada.

10. Muuda jäigad pintsliharjased taas pehmeks, keetes neid lahuses, mis koosneb kahest liitrist veest, kolmest supilusikatäiest äädikast ja tassitäiest söögisoodast.

11. Hoi a soodat valamukapis ja keldriakende kõrval, et tõrjuda prussakaid ja sipelgaid.
12. Puista soodat oma kassi liivakasti, et nõnda ebameeldivat lõhna kaotada.
13. Puista soodat oma lemmiklooma harjale või kammile, et looma karva lõhna meeldivamaks muuta.
14. Lisa kana keetmisel vette teelusikatäis keedusoodat. Kanasuled tulevad nõnda

lihtsamini lahti ning ka liha on puhas ja valge.

15. Muuda omletid kohevamaks, lisades neisse iga kolme muna kohta pool teelusikatäit söögisoodat.

16. Vala tassitäis soodat tualettpotti, lase sellel tund aega seista ja uhu siis poti sisu alla. Sooda puhastab tualettpoti sisemuse ja imab halva lõhna endasse.

17. Kasuta soodat kraanikausside, dušikabiinide, plastikpindade ja portselanvannide küürimiseks.

18. Puhasta soodaga seinu, peegleid ja köögilette.

19. Lisa lusikatäis soodat nõudepesumasinasse, et nõude puhastamist lihtsustada.

20. Eemalda sooda abil pottidelt ja pannidelt rasvajäljed.

21. Vii läbi vaipade ja polsterdatud mööbli keemiline puhastus — puista riidepinnale söögisoodat ja pühi see õrnalt laiali. Jäta sooda sinna seisma tunnikeseks või üleöö ja puhasta pind seejärel tolmuimejaga.

22. Soodaga saab linoleumpõrandalt ja seintelt eemaldada kriimustusi ning kriidijälgi.

23. Soodaga võib puhastada kingi.

24. Soodaga võib puhastada prügikaste.

25. Soodaga võib puhastada külmkappi.

26. Kasuta soodat läppunud haisu kaotamiseks jahutitest ja termostest.

27. Kuumuta kohvimasinas soodalahust ja loputa seejärel masina sisu.

28. Puista soodat grillrestile ja loputa see

hiljem veega maha.

29. Eemalda pannilt sinna külge kõrbenud toit, leotades panni enne pesemist 10 minutit soodalahuses.

30. Puhasta soodalahusega tuhatoose.

31. Puhasta äravoolutorusid, kallates neisse igal nädalal neli supilusikatäit söögisoodat. Uhu sooda seejärel kuuma veega alla.

32. Puhasta dušikardinaid neid soodavees leotades.

33. Valmista söögisoodast ja veest paks pasta ning kasuta seda emailitud malmi ja

roostevaba terase küürimiseks.

34. Sega neli supilusikatäit söögisoodat liitri sooja veega ja kasuta segu ahju puhastamiseks.

35. Kasuta soodat gaasipliitide ummistuste kõrvaldamiseks.

MINU IMELINE ISLAM

Tõlkinud: Tahira

Allikas: „Benim Güzel Dinim – 1“ - Dr Radjab Oshdirek, Faruk Salman, Nazif Il'maz

2. MEIE RELIGIOOSSED KOHUSTUSED

- Meie kohustused
- Af'aal al-mukallaafiin
- Islami tugisambad

TEE PARADIISI

Kord küsis Allahi Prohveti (saws) kaaslane Muadh (raa) temalt: „Oo, Jumala Sõnumitooja, räägi mulle teost, mis viiks mind Paradiisi ja hoiaks mind põrgutulest eemal.“ Ta (saws) vastas: „Sa küsid mu käest olulise asja kohta. Jah, tõesti, see on sellele kerge, kellele Kõikvõimas Jumal selle kergeks teeb: et sa teenid Jumalat, ilma kedagi Tal- le kaaslaseks omistamata; et sa palvetad; et sa maksad zakaati; et sa paastud ramadaanikuul ja et sa lähed (Jumala) Kotta palverännakule.“ Seejärel lisas ta: „Kas ma ei juhataks sind headuse väravatesse? Paastumine on kilp, almus kustutab patud nagu vesi kustutab tule ja inimese palve on keset ööd.“ Seejärel Allahi Sõnumitooja (saws) retsiteeris: „**Nende küljed lahkuvad vooditest; nad paluvad oma Isandat kartuses ja püüdluses ja sellest, millega oleme neid varustanud, nad kulutavad (almuseks). Ei tea ükski hing, mis neile**

on silmarõõmuks peidetud, tasuks selle eest, mis nad tegid“ (Koraan 32:16-17) Lõpetuseks küsis ta (saws): „Kas ma ei räägiks sulle asja tipust, selle tugisambast ja kõige kõrgemast osast?“ Ma vastasin: „Jah, Jumala Sõnumitooja.“ Ta ütles: „Asja tipp on islam (Jumala tahete allumine), selle tugisambas on palve ja kõige kõrgem osa on džihaad (püüdlus Jumala teel).“ Seejärel ütles ta: „Ja kas ma ei räägiks sulle ka selle kõige kontrollimisest?“ Ma vastasin: „Jah, Jumala Sõnumitooja.“ Siis võttis ta oma keelest kinni ja ütles: „Hoia seda vaos!“ Ma küsisin: „Oo Jumala Prohvet, kas meid peetakse selle eest vastutavaks, mis me ütleme?“ Ta vastas: „Leinaku su ema sind! Kas on midagi veel, mis kukutaks inimesed nagu ees (või ta ütles nina ees) põrgutulle, peale nende keele liigutuste?“ (At-Tirmidhi, Imaan, 8)

MEIE RELIGIOOSSED KOHUSTUSED

Kõigekõrgem Allah on andnud meile palju õnnistusi. Neist olulisim on mõistus. Mõistusega eristame õiget vales, head halvast. Sellepärast ongi mõistus ja võime mõelda peamised omadused, mis eristavad inimest loomast.

Mõistuse and paneb meile ka vastutuse. Meil lasub vastutus Kõigekõrgema Jumala ees, kuidas me kasutame seda head, mis Jumal meile on andnud. Ta käskis meil teha kasulikke ja häid tegusid ja keelas ära halvad ja kahjulikud teod. Ta pani meile mõned kohustused, mille täitmine tagab õnne praeguses ja tulevases elus, ja nõudis nende täitmist. Neid tegusid, mida peame täitma, ja neid, millistest peaksime hoiduma, kutsutaksegi „religioosseteks kohustusteks“.

Millal saab inimene küpseks?

Vanus, millal inimene saavutab küpsuse, on individuaalne. See sõltub inimese kehaehitusest ja kliimatilistest tingimustest. Poistel saabub see periood kaheteistkümnendast kuni viieteistkümnenda eluaastani, tüdrukutel – üheksandast kuni viieteistkümnenda eluaastani. Kui viieteistkümnendaks eluaastaks poistel või tüdrukutel küpsuse tunnuseid ei täheldata, siis peetakse neid ometi küpseteks ja neil lasub kohustus täita religiooni ettekirjutusi ning hoiduda kõigest, mida see keelab.

Mida tähendab sõna mukälläf?

Neid, kes on jõudnud täisikka ja on täie mõistuse juures ning peavad täitma religiooni ettekirjutusi, nimetatakse araabia keeles *mukälläf*. Puuduliku mõistusega inimesed ja lapsed, kes pole veel jõudnud täisikka, ei pea religioosseid kohustusi täitma.

ÄF'ÄÄL MUKÄLLÄFIIN

(Muslimi kohustused, mis tulenevad tema religioonist)

Mida tähendab äf'ääl mukälläfin?

Muslimid täidavad religioonist tulenevaid kohustusi hetkest, mil nad jõuavad täisikka. Neid kohustusi nimetatakse *äf'ääl mukälläfin*.

Millised terminid on olulised?

Neid termineid, mis kuuluvad *äf'ääl mukälläfin* alla on kaheksa:

Fard 😊😊😊😊

Waažib 😊😊😊

Sunn 😊😊

Mustahab 😊

Mubaah 😊

Makruuh 😞😞

Haraam 😞😞😞😞

Mufsiid 🔪

Fard 😊😊😊😊

Fard on Jumala kummardamise alustala ehk kohustuslik Jumala teenimine. Näiteks palvetamine, paastumine ja zakaati maksmine.

See, kes täidab *fardi*, saab suurima tasu (*sawaabi*). *Fardi* mitte täitmine on patt. See, kes arvab, et mõne *fardi* täitmine ei ole kohustuslik või ei täida religiooni kohustust, lahkub islamist.

Fard jaotatakse :

Fard ul-ain: Jumal on selle muutnud kohustuslikuks igale täisikka jõudnud muslimile. Näiteks viis korda päevas palvetamine ja paastumine.

Fard ul-kifääjä: *fard*, mida loetakse täidetuks, kui seda sooritavad mitu muslimit. Sellega loetakse see kohustus täidetuks ja ülejäänud muslimitelt võetakse selle täitmise kohustus. Kui seda *fardi* aga üldse ei sooritata, siis lasub vastutus kõigil muslimitel. Näiteks kui sureb muslim, sooritab grupp muslimeid matusepalve, ülejäänud muslimid selles osalema ei pea. Kui aga keegi kadunud eest ei palveta, lasub vastutus kogu muslimikogukonnal tervikuna.

Wääžib 😊😊😊

Wääžib on Jumala kummardamise viisid, mis on ette kirjutatud, aga nende kohta puuduvad nii selged tõendid kui *fardide* kohta. Näiteks pühadepalved, ramadaani ajal *zakaat ul-fitri* andmine, *eid ul-adha* pidustuste ajal ohverdamine.

Nii nagu *fardigi* puhul, saab *wääžibi* sooritaja tasu; kes seda aga ei täida, teeb pattu. See, kes eitab *fardi* lahkub islamist; kes ei pea oluliseks *wääžibit*, islamist ei lahku.

Sunna 😊😊

Sunna alla käivad sellised teod, mida Jumala prohvet sooritas ja käskis sooritada ka oma kaaslastel. Me teeme neid lisaks neile tegudele, mis on *fard* või *wääžib*.

Sunnat on kahte liiki:

Sunna muakkada: *sunna*, mida Prohvet tavaliselt täitis. Ta jättis selle *sunna* tegemata vaid väga harvadel juhtudel. Näiteks *fažri*, *dohri* ja *maghribi* palvete *sunna*, *taraawih* palve.

Sunna ghair-muakkada: Seda liiki *sunna* jättis Jumala prohvet vahel täitmata, et see ei muutuks kohustuslikuks. Näiteks *asri* ja *iša* palvete *sunna*.

See, kes täidab *sunnat*, saab selle eest Jumalalt tasu ja teenib Prohveti (*saws*) eestkoste. See, kes *sunnat* ei täida, jääb nendest privileegidest lihtsalt ilma.

Mustahab 😊

Mustahab on tegevused, mille sooritamist peetakse soovitatavaks ja heaks teoks. Veel kasutatakse selle kohta termineid *nääfilä* või *manduub*. Näiteks hingepalve lugemine, esmaspäeviti ja neljapäeviti paastumine, puudust kannatavatele almuse jagamine, kinkimine. See, kes teeb *mustahabi*, saab selle eest tasu. Kui *mustahabi* ei tee, siis ei ole see patt.

Mubaah 😊

Mubaah on sellised tegevused, mille sooritamine või mitte sooritamine on ükskõik. *Mubaahi* tehes me tasu ei saa; selle tegemata jätmisel karistada ka mitte. *Mubaah* on näiteks istumine, kõndimine, magamine.

Makruuh 😞😞

Makruuh on teod, mida peetakse halvaks.

Makruuhi on kahte liiki:

Makruuh tahriman (lähedane *haraamile*): tegevused ja käitumine, mille kohta pole täpseid tõestusi, sellele vaatamata on nad keelatud.

Selline tegu on patt. Näiteks suitsetamine, *eid*i palve põhjuse ta sooritamata jätmine; *asri* palve jätmine päikeseloojang ajaks.

*Makruuh tanzih*i (lähedane *halaalile*): tegevused ja käitumine, mida religioon heaks ei kiida.

Selline tegu ei ole patt, aga sellele vaatamata inetu. Näiteks parema käega nina puhkimine.

Haraam 😞😞😞😞

Haraam on sellised teod, mis on meie religioonis kategooriliselt keelatud. Näiteks inimese tapmine ilma seadusliku aluse ta, vargus, alkohoolsete jookide tarvitamine, hasartmängud, sealihaga söömine, vanemate sõna mitte kuulamine, rumalad

sõnad ja teistesse inimestesse põlgusega suhtumine.

Haraami tegemine on vastuhakk Jumalale ja suur patt. Kes *haraam*ist hoidub, sellele saab osaks Kõigekõrgema Jumala armastus ja suur tasu. Kes teeb *haraami* või peab seda lubatuks, astub Jumala keelust üle ja islamist välja.

Mufsiid 🤔

Mufsiid on sellised teod ja käitumine, mis rikuvad alustatud tegevust. Näiteks palve ajal rääkimine ja naermine rikub palve, teadlik söömine ja joomine rikub paastumise. Jumala teenimine, mida on rikutud, tuleb heastada.

ISLAMI TUGISAMBAD

Oleme muslimid ja peame täitma muslimitele pandud kohustusi. Peamisi mukälläfiinidele määratud kohustused kannavad ühist nimetust „islami tugisambad“. Islami praktiseerimine põhineb neil kohustustel. Neid kohustusi on viis:

Usutunnistus ehk šahääda: usk sellesse, et Jumal on üks ja Muhammad (saws) on Tema Sulane ja Sõnumitooja.

Palve: viis kohustuslikku palvet päevas.

Paast: ramadaanikuul paastumine.

Almus: varanduse pealt zakaati maksmine.

Palverännak: kord elus Mekas hadžil käimine.

Esimene samm – *shahääda* – on meie usu alus. Kõik ülejäänud on peamised Jumala kummardamise viisid, mis tulenevad meie usust.

Meie armas Prohvet (saws) on öelnud: „Islam on üles ehitatud viiele sambale: tunnistusele, et pole teist kummardamist väärivat jumalust peale Allahi ja et Muhammed on Tema Sõnumitooja; palvetamisele; ramadaani ajal paastumisele; almuse (zakaati) maksmisele; palverännakule (hadžile) Kotta.“ (Al-Bukhari, Imaan 1)

Islami tugisambad

Islamit, Kõigekõrgema Jumala religiooni,

hoiavad viis sammast:

tunnistamine, et on ainult üks Jumal,

ei ole ühtki jumalulst peale Tema

ja et Muhammad Abdullahi poeg

on Jumala sõnumitooja ja

Tema armsaim Sulane;

viis korda päevas palvetamine;

ramadaanikuul paastumine;

zakaati maksmine ja

palverännaku sooritamine neile,

kes on selleks võimelised.

Joosep Ashadullin

MEES NEJDIST

Kord oli Jumala Sõnumitooja (saws) oma kaaslaste keskel. Ühel hetkel astus nende juurde mees, kelle väsinud olek andis mõista, et ta tuleb kaugelt. Mees Nejd'i provintsist tuli Prohvetile (saws) lähemale ja esitas küsimusi islami kohta. Vestlus oli järgnev:

„Mis on islam, oo Jumala sõnumitooja?“

„Viis kohustuslikku palvet päevas.“

„Kas on veel teisigi palveid?“

„Ei ole. Aga võid teha palveid oma vabast tahetest (näwääfil). Ja paast ramadaanikuul.“

„Kas peaksin veel paastuma?“

„Ei. Võid paastuda oma vabal tahtel. Ja zakaati maksmine.“

„Kas peale selle pean ma veel almust andma?“

„Ei. Aga võid jagada sadaqat.“

Mees Nejdist oli väga rõõmus, et oli usku tundma õppinud. Ta ütles Prohvetile: „Pole palju, pole vähe. Täidan seda, mida oled mulle õpetanud,“ ja lahkus.

Jumala Sõnumitooja (saws) pöördus oma kaaslaste poole ja ütles:

„Kui ta peab kinni oma lubadest, siis ta pääseb ...“

(Al-Bukhari, Iman, 34)

KONTROLLI OMA TEADMISI

Kas toodud väide on tõene või vale? Vasta.

Kõigekõrgem Jumal käsib meil teha head ja kasulikku ning hoiduda halvast ja kahjulikust.	JAH EI
Vaimse puudega inimesed ja alaealised lapsed on ka <i>mukälläfin</i> .	JAH EI
Kes täidab <i>fardi</i> , saab suure tasu (<i>sawaabi</i>). <i>Fardi</i> mitte täitmine on patt..	JAH EI
See, kes ei usu mõne <i>fardi</i> kohustuslikkust ja ei allu meie religiooni käskudele, lahkub islamist.	JAH EI
Vanemate sõna mitte kuulamine on <i>haraam</i> .	JAH EI

TESTI ENNAST

1. Mis neist on *fard ul-ain*?
  - a. *Hasanate* lugemine
  - b. Ramadaanikuul paastumine
  - c. *Iqaama* lugemine
  - d. *Tasbihi* ütlemine
2. Mis neist on *fard ul-kifääjä*?
  - a. Palve
  - b. Hadž
  - c. Zakaat
  - d. Matusepalve
3. Mis neist on *sunna ghair-muakkada*?
  - a. *Asri* palve *sunna*
  - b. *Maghribi* palve *sunna*
  - c. *Witri* palve
  - d. *Fażri* palve *sunna*
4. Mis neist on *haraam*?
  - a. Valetamine
  - b. Varastamine
  - c. Sportimine
  - d. Hasartmängud
5. Mis neist on *makruuh tahriman*?
  - a. Parema käega nina pühkimine
  - b. *Eidi* palve vahelejätmine
  - c. *Asri* palve jätmine päikeseloojangu ajale
  - d. Suitsetamine

Täida lüngad sulgudes olevate sõnadega.

(*fard* / *makruuh* / *haraam* / *wääžib* / *mukälläf* / *mubaah* / *mustahab* / *fard ul-kifääjä* / *sunna muakkada* / *fard ul-ain*)

Täisealisi ja täie mõistuse juures olevaid inimesi, kellel on kohustus järgida religiooni ettekirjutusi ja hoiduda keelatud tegevustest nimetatakse .....

..... on religioonis ette nähtud kohustused.

..... on *fardid*, mida täidavad kõik muslimid.

..... on *fardid*, mis loetakse täidetuks, kui neid sooritab väike grupp muslimeid.

..... on Jumala teenimine, mida me täidame, kuid nende kohta puuduvad kindlad tõestused.

..... on Prohveti (*saws*) teod, mida ta sooritas regulaarselt.

..... on üllad teod.

..... on vabatahtlikud teod.

..... on meie religioonis täielikult keelatud teod.

..... on kiiduväärt teod.

ELU EESMÄRK - PARADIIS

HAVITAV KADEDUS (HASAD)

Tõlkinud: Amina Irimaalt

Allikas: <http://abdurrahman.org/sins/envy-hasad.html>

Hasad (hävitav kadedus) tähendab sellist kadedust, milles me lihtsalt ei taha ise midagi sellist saada, mis Allah on kellelegi andnud, vaid tahame ka, et see inimene, kellele Allah selle on andnud ja keda me kadestame, selle kaotaks. Allah käskis Prohvetil (صلى الله عليه وآله وسلم) otsida Temalt kaitset kadedada kurja eest, kui ta kadestab.

Allah ütleb (Koraan 113: 1-5) –

1. Ütle: Ma otsin kaitset koidiku Isandalt
2. kurja eest, mis Ta on loonud
3. ja *ghääsiqi* kurja eest, kui see (öös) varjub
4. ja sõlmedesse puhujate kurja eest
5. ja kadedada kurja eest, kui ta kadestab.

„Kui ta kadestab” tähendab, kui ta näitab välja seda südames valitsevat kadedust ja talitab selle järgi ning tema kadedus laseb tal korda saata midagi halba sellele inimesele, keda ta kadedada silmaga vaatab.

Kadedust on erinevat tüüpi:

1. Kui keegi soovib, et õnnistus eemaldataks ta moslemist venna käest, isegi kui see õnnistus tema endani ei jõua. Talle ei meeldi, kui Allah kedagi teist õnnistab ja see on talle tülinaks. Selline kadedus on keelatud.
2. Kui ta tahab, et õnnistus eemaldatakse kellegilt teiselt, sest ta tahab seda iseendale ja loodab, et see jõuabki temani. Ka selline kadedus on keelatud.

3. Kui ta soovib endale samasugust õnnistust nagu on kellegil teisel, aga samas ta ei taha, et see õnnistus eemaldataks sellelt, keda ta kadestab. Selline kadestamine on lubatud ja seda ei nimetata *hasadiks* vaid pigem *ghitbaks*.

Kadestaja kahjustab ennast kolmel viisil:

1. Ta teenib pattu, sest *hasad* on keelatud.
2. See on Allahi silmis halb, kuna tähendab, et me ei salli, et Allah kedagi teist õnnistaks ja ei ole rahul Allahi otsustega.
3. Kadestaja kannatab liigse mure ja ahas-tuse tõttu.

Allah on jõu allikaks. Allahi õnnistused ja rahu olgu meie Prohvet Muhammedi (صلى الله عليه وآله وسلم), tema pere ja kaaslastega.

Lugeja küsib,

lugeja vastab!

Kas tead, kes või mis on *dažžaal*? Mis on tema tuleku märkideks? Mis siis juhtub, kui ta tuleb?

Mina isiklikult oletan, kas tegemist võiks olla maailmalõpuga?

M.

Dažžaal on Antikristus, kes ilmub välja maailma lõpu eel ent tugev Allahi usklik ei peaks tema tuleku pärast muretsema, kuid ikkagi peaks temast kaugemale hoidma, sest tema pettus võib inimest teda uskuma panna.

Dažžaal on juut, kellel pole järeltulijaid ja ta ei suuda siseneda Mediinasse ega Mekasse. Ta on valetaja ja petja ning mitmete petmiste hulgas väidab ka end olevat Jumal. Ta on paremast silmast pime ja tema silm näeb välja nagu pungis viinamari. Tema pea on nagu püüton. Tema otsaette on kirjutatud KAFIR (uskmatu) ja seda oskavad lugeda nii kirjaoskajad kui kirjaoskamatud uskujad. Ta liigub nagu pilves taevas. Ta tuleb välja Süüria ja Iraagi vahel ning levitab kahju paremale ja vasakule. Ta toob esile, mis sarnaneb paradiisile ja mis sarnanab põrgule. Aga tegelikult see põrgu on paradiis ja see paradiis on põrgu. Temaga käivad ka kaasas 70 000 juuti kroonide ja mõõkadega.

Jeesus (as) tapab ta lõpuks.

A.

Dažžaal on antikristus. Tal on üks silm (kas otseses mõttes üks silm või ühest silmast pime, ei tea). Ta keha katab tihe karvkate ning ta li-

igub ülikiiresti. Kui ta tuleb, siis temaga kaasnevad muusika ja pidustused igas kohas, kuhu ta läheb. Ta suudab teha ka imesid. Temaga kaasneb Paradiis ja Põrgu. *Dažžaal* kutsub inimesi ennast järgima ja lubab neile Paradiisi. Need, kes teda usuvad ja valivad Paradiisi, satuvad aga tuleleekidesse. Tema Paradiis on tegelikult Põrgu ja tema Põrgu on tegelikult Paradiis. Ainult usklikud saavad aru, kes *dažžaal* tegelikult on. *Dažžaaliga* ühinevad juudid ja palju naisi. Siis tuleb Jeesus maa peale tagasi. Temaga ühinevad moslemid ja kristlased. Peale seda Jeesus tapab *dažžaal*i.

A.

Juhtusin lugema *dažžaal*i kohta enne rama-daani. Mind hakkas see teema huvitama ja ma otsisin erinevatest allikatest informatsiooni, lugesin ka Al-Bukhari *hadiith*idest märke ja tunnuseid, sest need on kõige autentsemad. Siin on mõned märgid, mida *dažžaal*i kohta olen teada saanud. *Dažžaal* (araabia keelest tõlgituna tähendab valetajat) on isik, kelle tulekut Prohvet (saws) kirjeldas maailma lõpuga seoses ja kui ta tuleb, jääb ta 40ks päevaks. Ta saadetakse Allahi poolt (Subhana wa Tala) inimkon-nale katsumuseks. Kirjeldusi tema kohta on Al-Bukhari, Muslimi ja teiste *hadiith*ides. Enne kui *dažžaal* tuleb, on inimestevahelisi probleeme rohkem kui kunagi varem. Religioossed teadmised kaovad. Aeg möödub kiiresti. Maaväri-nate arv kasvab. Rikkus kasvab ja ei ole enam

kedagi, kellele zakaati anda. Inimesed hakkavad võistlema näiteks kõrghoonete ehituses. Päike tõuseb läänest. *Dažžaali* välisteks tunnusteks on, et ta on paremast silmast pime ja tal on Ka-Fa-Ra (araabia tähtedega) silmade vahele kirjutatud. Iga usklik oskab neid lugeda ja ära tunda (isegi kirjaoskamatud). Tal on kaasas Paradiis ja Põrgu, kuid tegelikult Paradiis on Põrgu ja Põrgu on Paradiis. Inimesi kohates ütleb ta neile, et on Allah ja nad usuvad teda, aga on inimesi, kes teda ei usu. Need usklikud, kes talle ei allu, avastavad, et on kaotanud kogu vara.

Dažžaali eesmärk on veenda inimesi, et tema on üks, ainuke ja õige jumal. Ta teeb imetegusi inimeste veenmiseks. *Dažžaal* tuleb Süüria ja Iraagi vaheliselt alalt. Teda saadab armee, kus on 70 000 juuti, demonid, mustkunstnikud. Tema tulek toob kaasa suure kaose – liikudes idasse ja läände ja sisenedes igasse riiki, jättes maha mõrvad, suure kahju ja tehes üleloomulikke tegusid, ükskõik kuhu ta ka ei läheks. Kaks kohta, kuhu *dažžaal* siseneda ei saa, on Meka ja Mediina. *Dažžaali* tapab prohvet Jeesus (as).

Et end tema eest kaitsta, peaks iga moslem ära õppima *suurat ul-Kahfi* 10 esimest värssi ja ütleva palvetades *duaa dažžaali fitna* eest kaitse otsimiseks ja tundma Allahi (subhana wa tala) vahendeid – Allah on täiuslik, Teda ei ole võimalik näha jne.

K.

Dažžaal on Antikristus. Ta on ühe silmaga ja silmade vahel on tähed kfr (mis tähendavad uskmatut).

Tuleku märgiks on, et ta äratas surnuist need, kelle on tapnud ja tema käsu peale sajab vihma ja ta paneb taimed kasvama jpm.

Paljud järgivad teda. Lõpuks sureb ta Jeesuse käe läbi.

On soovitatud otsida kaitset Allahi juures kogu selle kurjuse eest, mida *dažžaal* kaasa toob.

T.

Ei ole õrna aimugi, aga kõlab intrigeerivalt.

K.

Dažžaal on Antikristus. Tema saabumine on üks maailma lõpu märke.

A.

Dažžaal on antikristus. Tal on üks silm (kas otseses mõttes üks silm või ühest silmast pime, ei tea). Ta keha katab tihe karvkate ning ta liigub ülikiiresti. Kui ta tuleb, siis temaga kaasnevad muusika ja pidustused igas kohas, kuhu ta läheb. Ta suudab teha ka imesid. Temaga kaasneb Paradiis ja Põrgu. *Dažžaal* kutsus inimesi ennast järgima ja lubas neile Paradiisi. Need, kes teda usuvad ja valivad Paradiisi, satuvad aga tuleleekidesse. Tema Paradiis on tegelikult Põrgu ja tema Põrgu on tegelikult Paradiis. Ainult usklikud saavad aru, kes *dažžaal* tegelikult on. *Dažžaaliga* ühinevad juudid ja palju naisi. Siis tuleb Jeesus maa peale tagasi. Temaga ühinevad moslemid ja kristlased. Peale seda Jeesus tapab *dažžaali*.

A.

Juhtusin lugema *dažžaali* kohta enne rama-daani. Mind hakkas see teema huvitama ja ma otsisin erinevatest allikatest informatsiooni, lugesin ka Al-Bukhari hadiithidest märke ja tunnuseid, sest need on kõige autentsemad. Siin on mõned märgid, mida *dažžaali* kohta olen

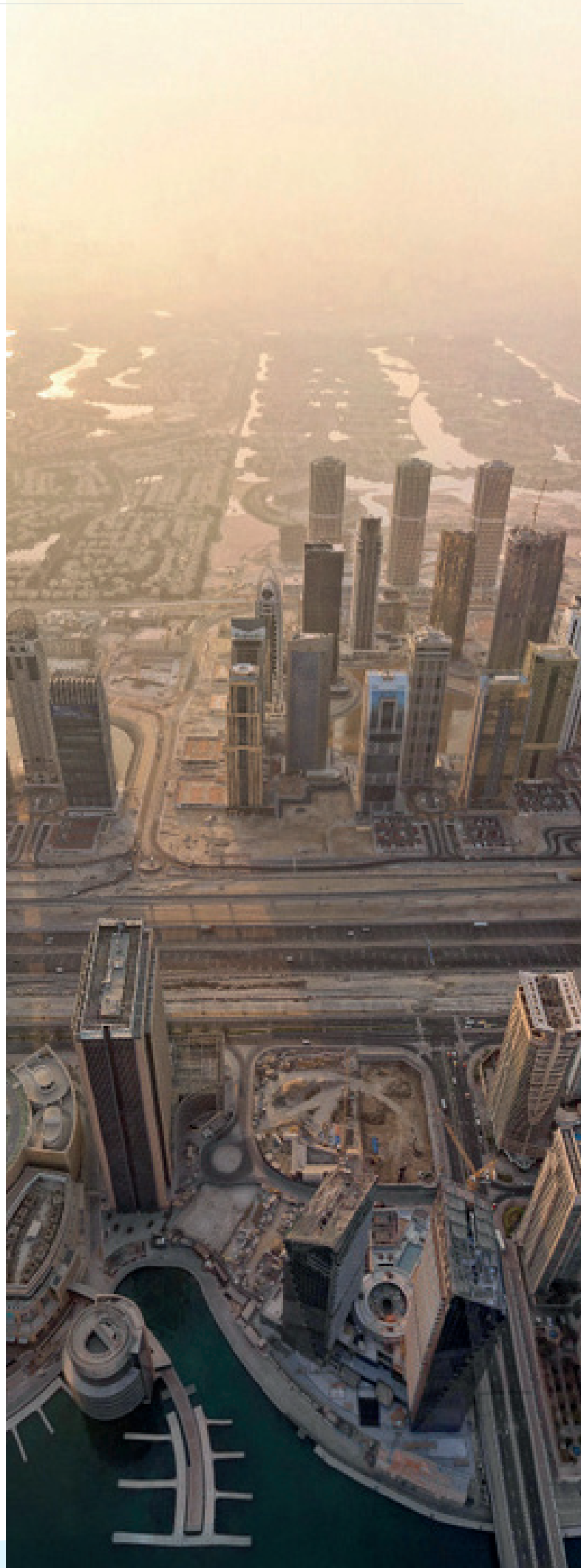

teada saanud. *Dažžaal* (araabia keelest tõlgitud tähendab valetajat) on isik, kelle tulekut Prohvet (saws) kirjeldas maailma lõpuga seoses ja kui ta tuleb, jääb ta 40ks päevaks. Ta saadetakse Allahi poolt (Subhana wa Tala) inimkonnale katsumuseks. Kirjeldusi tema kohta on Al-Bukhari, Muslimi ja teiste hadiithides. Enne kui *dažžaal* tuleb, on inimestevahelisi probleeme rohkem kui kunagi varem. Religioossed teadmised kaovad. Aeg möödub kiiresti. Maaväri-nate arv kasvab. Rikkus kasvab ja ei ole enam kedagi, kellele zakaati anda. Inimesed hakkavad võistlema näiteks kõrghoonete ehituses. Päike tõuseb läänest. *Dažžaal*i välisteks tunnusteks on, et ta on paremast silmast pime ja tal on Ka-Fa-Ra (araabia tähtedega) silmade vahele kirjutatud. Iga usklik oskab neid lugeda ja ära tunda (isegi kirjaoskamatud). Tal on kaasas Paradiis ja Põrgu, kuid tegelikult Paradiis on Põrgu ja Põrgu on Paradiis. Inimesi kohates ütleb ta neile, et on Allah ja nad usuvad teda, aga on inimesi, kes teda ei usu. Need usklikud, kes talle ei allu, avastavad, et on kaotanud kogu vara.

*Dažžaal*i eesmärk on veenda inimesi, et tema on üks, ainuke ja õige jumal. Ta teeb imetegusi inimeste veenmiseks. *Dažžaal* tuleb Süüria ja Iraagi vaheliselt alalt. Teda saadab armee, kus on 70 000 juuti, demonid, mustkunstnikud. Tema tulek toob kaasa suure kaose – liikudes idasse ja läände ja sisenedes igasse riiki, jättes maha mõrvad, suure kahju ja tehes üleloomulikke tegusid, ükskõik kuhu ta ka ei läheks. Kaks kohta, kuhu *dažžaal* siseneda ei saa, on Meka ja Mediina. *Dažžaal*i tapab prohvet Jeesus (as).

Et end tema eest kaitsta, peaks iga moslem ära õppima suurat ul-Kahfi 10 esimest värssi ja ütleva palvetades duaa *dažžaal*i fitna eest kaitse otsimiseks ja tundma Allahi (subhana wa tala) vahendeid – Allah on täiuslik, Teda ei ole võimalik näha jne.

K.

Türgi köök

Kokk: Zeynep

Allikad: <http://erdeminmutfagi.blogspot.com/> <http://yemektari-fii.net/kavunlu-sutlac-tarifi/> <http://www.mutfaksalvaziyetler.com/ci-kolatali-sutlac-tarifi-2.html>

Riisipuding ehk Sütlaç

- 0,5 tassi riisi
- 1 tass vett
- 5 tassi piima
- 2 supilusikat tärklis
- 1,5 tassi granuleeritud suhkrut
- 1 munakollane
- 1 pakk vaniljet

Leota riisi pool tundi soojas vees, pese rohkes vees puhtaks, pane potti ja lisa vesi. Keeda kuni vesi on imendunud riisi. Lisa piim, vanilje ja suhkur riisile, keeda segades kuni kõik on pehme. Lisa tärklis veega. Keeda segades veel 4-5 minutit. Vahusta kausis munakollane ja lisa üks lusikatäis munakollast riisipudingule. Sega omavahel. Aseta riisipuding vormi ahju panemiseks. (Nii kõigi vomidega). Aseta riisipuding kuuma ahju ja küpseta, kuni puding on pealt roosa.

Riisipudingut võib ahjust võttes jahutada ja asetada külmkappi. Garneeringuks kasutada kaneeli, purustatud pähkleid, kakaod, puuvilju.

Lisa:

Kreemise riisipudingut saamiseks lisada 100ml vahukoort. Kes soovib kreemist riisipudingut, segab enne ahju panekut pudingusse vahukoort.

Meloni-riisipudingut saamiseks lisada 1 spl orhideepulbrit ja 1 melon. Melon koorida ja püreestada köögikombainiga ja lisada pudingule koos orhideepulbriga vanilje asemel.

Šokolaadi-riisipudingut saamiseks lisada pool tassi kreemi, 1 pakk vaniljet ja 200 gr mõruda šokolaadi.

Riisipuding valmistada tavaresepti järgi ning lisada segades kreem, vanilje ja sulatatud šokolaad.

Tuneesia köök

Kokk: Karima

Allikas: <http://karimasfood.blogspot.com/2009/11/pasta-tuunikalasalat.html>

Pasta-tuunikalasalat

- 500 g pastat (mina kasutasin pisikesi sarvekese)
- 200g krabinuudleid või makrat (kui soovid võid ka kasutada 200 g krevette lisaks makrale)
- 5 muna
- 3 keskmist tomatit
- 1 pikk kurk
- 2 tuunikala konservi (130 g konserv ilma õlita või veeta)
- 1 purk maisi (130 g)
- 2 punast paprikat
- 1 sidrun
- soola
- pipart
- oliiviõli

Keeda pasta vastavalt pakendil olevale juhisele. Pese ja tükelda kurk, tomat ja paprika. Keeda munad. Nõruta mais ja tuunikala, lisa need tükeldatud köögiviljale. Nõruta keenud pastalt vesi ja jahuta külma veega natuke; lase sõelal seista kuni kõik vesi on nõrgunud. Purusta 3 muna kahvliga või haki noaga, lisa salatile muna ja nõrgunud pasta.

Sega kokku õlikaste: poolest sidrunist pigista mahl õli sisse, lisa sool ja pipar, sega ühtlaseks ja vala salatile. Sega korralikult läbi ning kaunistage keedumuna, sidruniviilude, tomatitükkide ja maitserohelisega. Enne serveerimist lase salatil umbes tund külmkapis seista.

Salatit võib serveerida ka majoneesi-hapukoore kastmega. Kuna minu peres seda ei armastata, siis segan oma taldrikus juurde majoneesi ja hapukoore ja jääb imehea.

Pakistani köök

Kokk: Amira

Allikas: „Annas medelhavs mat“ – Anna Bergenströmi

Kana biryani

- 1,5 kg kana (võiks olla terve kana tükeldatult)
  - 4 spl taimeõli
  - 2 tükeldatud sibulat
  - 2 tl ingveri- ja küüslaugupastat
  - ½ tl jahvatatud musta pipart
  - 1 tl jahvatatud köömned
  - 2 keskmist tomatit
  - 2 spl hakitud mündi
  - 1 kaneelikoore
  - 4 väikest kartulit
  - ½ tl jahvatatud tsillit
  - ½ tl kurkumit
  - 1 tl soola
  - 2 tl naturaalses jogurtit
  - ½ tl jahvatatud musta kardemoni
  - ½ purki herneid
  - 2 porgandit
- Riisi jaoks:
- 500 griisi
  - 1 suur hakitud sibul
  - 5 kardemoni
  - 1 kaneelikoore
  - 2,5 spl taimeõli
  - 3 tera nelki
  - ½ tl jahvatatud ingverit
  - 1,5 tl soola

Pane pannile 2 spl õli ja prae sibul, kuni see on pehme ja kuldpruun. Lisa ingveri- ja küüslaugupasta. Prae kartulid, kuni need on pruunikad, 2 spl õliga, kurna ja jäta seisma. Lisa pipar, kurkum, köömned, sool ja tomatid. Prae pidevalt segades umbes 5 minutit. Lisa jogurt, münd, kardemon ja kaneelikoore. Keeda kaane all madalal kuumusel aeg-ajalt segades, kuni hakitud tomatid on massiks keenud. Vajadusel lisa veidi kuuma vett, kui segu muutub liiga kuivaks. Kui segu on paks ja pehme, lisa kanatükid ja porgandid ning sega hästi läbi, et tekiks vürtsine segu. Kata ja keeda väga madalal kuumusel, kuni kana on pehme, umbes 35-45 minutit. Kana valmis saades peaks potis olema natuke kastet. Kui vaja, keeda veel mõni minut, et kastet oleks vähem.

Pese riis hästi läbi, keeda poolpehmeks ja kurna ning lase vähemalt 30 minutit nõrguda. Kuumuta pannil taimeõli ja prae sibulad, kuni nad on kuldpruunid. Lisa kardemon, nelk, kaneelikoore, ingver ja riis. Sega pidevalt, kuni riis on maitseainetega kaetud.

Kuumuta kanapuljong ja sool keskmise suurusega potis. Kui segu on kuum, kalla see riisile ja sega hästi läbi. Lisa kana segu, herved ja kartul ning sega vaikselt riisiga. Hauta tasasel tulel umbes 20 minutit.

Serveerida võib värske salatiga.

KORAANINURK

HARJUTUSI KORAANI RETSITEERIMISE ÕPPIMISEKS

„Muallim thääni“ Ahmadhadi Maksudi

Koostanud: Aisha

34

**TANWIIN JA TAŠDIID
KOHTUVAD**

— — —

رَبًّا (رَبِّينَ) • رَبِّ (رَبِّينَ) • رَبَّ (رَبِّينَ)

حَبًّا   بَرًّا   جَرًّا   مَسًّا   كَفًّا   مَنَا

سَيْتٍ   سَيْرٍ   حَلٍ   حِسٍ   عِزٍّ   بِرٍّ

دُرٍّ   ذُلٍّ   أُمٍّ   خُفٍّ   بَرٍّ   كُلٍّ

مُبَيِّضًا   مُسَوِّدًا   مُصْفَرًّا   مُحْمَرًّا   مُخْضَرًّا

مُهْتَرًّا   مُحْتَجًّا   مُنْسَدًّا   مُضْطَرًّا   مُخْتَصِّصًا

مُسْتَرِدًّا   مُسْتَجِيبًا   مُسْتَجِلًّا   مُسْتَدِلًّا   مُسْتَعِدًّا

34

HAMZA ERINEVAD KIRJAVIISID

On kahesugust *hamzat*:

1. *hamzat ul-qat'* (eraldav *hamza*)

أَ إِ يَّ وَّ ؤُ ئُ ؤُ ؤُ ؤُ
 أَحَدٌ أَمَرَ أَخَذَ أَجْدَرُ أَجْرٌ قَرَأَ يَقْرَأُ
 يَأْمُرُ يَأْخُذُ مَأْمَرٌ مَأْخُذٌ سَأَلَ يَسْأَلُ
 إِنْ إِنْ إِنْ إِنْ إِذَا إِنَّا إِنَّمَا إِلَى
 إِبْرَاهِيمَ إِسْمَاعِيلُ إِسْحَاقُ إِيَّاسُ إِحْدَاهُمَا
 بِئْسَ بِئْسَ بِئْسَ بِئْسَ جِئْتِكَ شِئْتَ فِئَةٍ
 سَأَلَ سَأَلَ سَأَلَ سَأَلَ قَائِلٌ قَائِلًا قَائِمٌ قَائِمًا
 يُؤْمِنُ يُؤْمِنُ يُؤْمِنُ يُؤْمِنُ مُؤَدِّنٌ مُؤَدِّنٌ لَوْلَا لَوْلَا
 يَسْتَهْزِئُ يَسْتَهْزِئُ قُرِيٌّ قُرِيٌّ يُنْشِئُ يُنْشِئُ يُبْدِيُّ يُبْدِيُّ
 آتِيكَ آتِيكَ آدَمُ آدَمُ أَضَاءَتْ أَضَاءَتْ فَجَاءَتْهُ فَجَاءَتْهُ جَاءَهُ

سَاءَ يَشَاءَ مَاءَ مِلَّءَ سُوءَ

يَنْوُونَ مَائٍ مَارِبُ شَنَّانُ يَسْأَلُونَكَ

2. *Hamzat ul-wasl* (ühendav hamza)

أ

أَسْمُ ابْنٍ ابْنَتُ اثْنَانِ اثْنَيْنِ اثْنَتَيْنِ أَمْرَأَةٌ

أَسْتِكْبَارُ أَسْتِغْفَارُ أَسْتِحْيَاءُ أَسْتِبْدَالُ أَسْتِسْقَاءُ

الْأَرْضُ الْبَحْرُ الْبَرُّ الْجَنَّةُ الْقَمَرُ الْقَدْرُ الْإِنْسَانُ

أَرْكُضُ أَنْظِرْ أَدْعُ أَجْتَثْتُ أَشَدُّ أَذْكَرُ

أَنْحَرُ أَعْمَلُ أَعْلَمُ أَصْفَحُ أَعْتَمَرَ أَنْبَجَسْتُ

أَغْفِرُ أَضْرِبُ أَصْرِفُ أَصْبِرُ أَرْجِعُ

ة، ة = ت

عَزِيزٌ   فَرِيدٌ   حَمِيدٌ   سَعِيدٌ   شَهِيدٌ

جَمِيلٌ   حَلِيمٌ   سَلِيمٌ   شَرِيفٌ   نَعِيمٌ

مَرَّةٌ - مَرَّاتٌ   كَرَّةٌ - كَرَّاتٌ   حُرَّةٌ - حُرَّاتٌ

HADIITHINURK: DAŽŽAAL EHK ANTIKRISTUS

Tõlkinud: Aisha

Allikas: <http://muttaqun.com/dajjal.html>

Abu Said (رضي الله عنه) on edastanud, et Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „*Dažžaal* tuleb ja tal on keelatud Mediina mägiradadele siseneda. Ta seab laagri üles ühes soolapiirkonnas Mediina lähistel ja seal ilmub tema ette mees, kes on parim või üks parimatest inimestest. Ta ütleb: „Ma tunnistan, et sa oled *dažžaal*, kelle kohta Jumala Sõnumitooja meile on rääkinud.“ *Dažžaal* ütleb (rahvale): „Vaadake, kui ma selle mehe tapan ja seejärel talle elu annan, kas te siis veel kahtlete minu sõnades?“ Nad vastavad: „Ei!“ Seejärel tapab *dažžaal* selle mehe ja äratav ta uuesti ellu. Mees ütleb: „Jumala nimel, nüüd tunnen ma sind veelgi enam ära.“ *Dažžaal* proovib siis teda uuesti tappa, aga talle ei anta selleks enam võimu.“ (Al-Bukhari 9:245)

Abdullah ibn Umra (رضي الله عنه) on edastanud, et Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم)

tõusis inimeste keskel püsti ja ülistas Jumalat nagu Ta seda väärrib ning mainis siis *dažžali*, öeldes: „Ma hoiatan teid tema eest ja pole olnud ühtki prohvetit, kes ei oleks oma järgijaid tema eest hoiatanud. Kuid ma ütlen teile midagi tema kohta, mida ükski prohvet pole varem oma järgijatele öelnud: *dažžaal* on ühesilmaline, samas kui Jumal ei ole.“ (Al-Bukhari 9:241)

Prohveti (صلى الله عليه وسلم) juuresolekul mainiti *dažžali*. Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Jumal ei ole teie eest varjatud, ta ei ole ühesilmaline,“ ja osutas käega oma silma suunas, lisades: „samal ajal kui *dažžaal* on paremast silmast pime ja ta silm näeb välja nagu etteulatuv viinamari.“ (Al-Bukhari 9:504)

Imran ibn Husayn (رضي الله عنه) on edastanud, et Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „See, kes kuuleb *dažžalist*, hoidku temast eemale, sest ma vannun Jumala nimel, et inimene läheb tema juurde uskudes, et ta on usklik ja järgib te-

da segaste ideede tõttu, mida ta levitab.“ (Abu Dawud 4305)

Abdullah ibn Busr (رضي الله عنه) on edastanud, et Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Suure sõja ja (Konstantinopoli) linna vallutamise vahele jääb kuus aastat ja *dažžaal* tuleb seitmendal.“ (Abu Dawud 4283) (Abu Dawud 4282 kohaselt mitte seitsemendal aastal, vaid seitsmendal kuul.)

Hudhayfah ibn Al-Yaman (رضي الله عنه) on edastanud: „Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Seejärel tuleb *dažžaal* koos jõe ja tulega. See, kes tulle kukub, saab kindlasti oma tasu ja tema koorem võetakse tal õlult; kuid sellele, kes ta jõkke kukutab, jäetakse ta koorem alles ja ta tasu võetakse talt ära.“ Ma küsisin: „Mis siis saab?“ Ta (صلى الله عليه وسلم) vastas: „Saabub Viimne Tund.“ (Abu Dawud 4243)

Abu d-Darda (رضي الله عنه) on edastanud, et Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „See, kes retsiteerib *Suurat ul-Kähfi* algusest

kolm värssi, saab kaitse *dažžaal*i katsumuse vastu.“ (At-Tirmidhi 2146)

Anas ibn Malik (رضي الله عنه) on edastanud, et Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „*Dažžaal*i järgib 70 000 Pärsia rätти kandvat Isfahani juuti.“ (Muslim 7034)

Abdullah ibn Amr ibn Al-As (رضي الله عنه) on edastanud: „Ma jätsin meelde jutustuse Jumala Sõnumitoojalt (صلى الله عليه وسلم) ja ma ei ole seda sellest ajast unustanud, kui Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Esimeseks märkiks (*dažžaal*i ilmumisest) saab olema päikese läänest tõusmine ja elaja ennelõunal inimeste ette ilmumine ja kui üks neist märkidest on täide läinud, järgneb sellele kohe ka teine.“ (Muslim 7025)

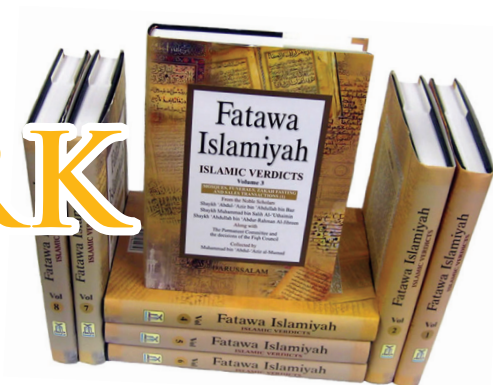
Abu Huraira (رضي الله عنه) on edastanud, et Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „*Dažžaal* tuleb ida poolt kavatsusega Medinat rünnata, kuni ta seal (ratsult) maha ronib. Seejärel pööravad inglid ta näo Süüria suunas ja seal ta ka hakkub.“ (Muslim 3187)

FATWANURK

Dažžaal ehk Antikristus

Tõlkinud: Aisha

Allikas: fatwaislam.com

KAS DAŽŽAAL ON INIMENE?

Küsimus: Kas *dažžaal* on Aadama laste hulgast?

Vastus: Jah, *dažžaal* on Aadama laste hulast (st inimene). Mõned õpetlased on öelnud, et ta on saatan ja mõned on öelnud, et ta isa on inimene ja ema džinn, kuid need arvamused ei ole vettpidavad, seega on ilmne, et *dažžaal* on Aadama laste hulgast ja tal on vaja süüa, juua jmt. Seetõttu saab ka Jeesus (as) ta tappa nagu tavalise inimese.

Šeik Muhammed ibn Saalih Al-Uthaymeen

„Majmoo' Fataawa wa Rasa'il“ – köide 2, nr 146.

„MOSLEMI KINDLUS - duaasid Koraanist ja sunnast“

Said ibn Wahf Al-Qahtani Said ibn Wahf Al-Qahtani

Tõlkinud ja koostanud: Aisha

88. ANTIKRISTUSE (DAŽŽAALI) VASTU

199. Igaüks, kes õpib pähe *suurat ul-kähfi* kümme esimest värssi (18:1-10), on Antikristuse vastu kaitstud¹, kui ta neid peale *tašaahudi* enne palve lõppu retsiteerib, otsides Jumalalt Antikristuse vastu kaitset.²

24. VIIMASE TAŠAAHUDI JA PALVE LÖPU VAHEL

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ
الْقَبْرِ، وَمِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ

فِتْنَةِ الْمَجِيَا وَالْمِمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ
فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدِّجَالِ.

55. *allaahumma innii a'uudhu bikä min 'adhääbi l-qabri, wa min 'adhääbi žähännämä, wa min fitnäti l-mähiää wa l-mämäät, wa min šarri fitnäti l-mäsihi d-däžžääl.* – Oo Jumal, ma otsin Sinult kaitset hauakaristuse eest ja Põrgutule karistuse eest ja elu ja surma katsumuste eest ja Antikristuse katsumuse kurja eest.³

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ
الْقَبْرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ
الْمَسِيحِ الدِّجَالِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ

فِتْنَةِ الْمَجِيَا وَالْمِمَاتِ. اللَّهُمَّ إِنِّي
أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْمِبْأَثِ وَالْمِغْرَمِ.

56. *allaahumma innii a'uudhu bikä min 'adhääbi l-qabri, wa a'uudhu bikä min fitnäti l-mäsihi d-däžžääl, wa a'uudhu bikä min fitnäti l-mähiää wa l-mämäät. allahumma innii a'uudhu bikä minä l-mä'thämi wa l-mäghram.* – Oo Jumal, ma otsin Sinult kaitset hauakaristuse eest ja ma otsin Sinult kaitset Antikristuse katsumuse eest ja ma otsin Sinult kaitset elu ja surma katsumuse eest. Oo Jumal, ma otsin Sinult kaitset patu ja võla eest.⁴

¹ *Muslim 1/555*; ühes teises versioonis on mainitud viimased kümme värssi – *Muslim 1/556*.

² Vaata ka selle raamatu duaasid nr 55 ja 56.

³ *Al-Bukhari 2/102, Muslim 1/412* (Muslimi sõnastus).

⁴ *Al-Bukhari 1/202, Muslim 1/412*.

MA KÄIN ISLAMIÜLIKOOIS

Rubriigi autor: Eileen

Allikas: „The fundamentals of Tawheed” - dr Abu Ameenah Bilal Philips (kursus: Aqeedah 101, Islamic Online University)

ENNUSTAMINE JA DŽINNID – 2. osa

DŽINNIDE INFO

Niipea kui ühendus džinnide ja inimeste vahel on loodud, kui nn leping on sõlmitud, võivad džinnid anda teatud tulevikusündmuste kohta informatsiooni.

Prohvet (صلى الله عليه وسلم) selgitas, kuidas džinnid informatsiooni koguvad:

Džinnidel on võimalik reisisida madalamatesse taevastesse ja kuulata pealt teatud asju, mida inglid räägivad. Seejärel naasevad nad selle infoga maa peale ja „müüvad“ selle edasi oma maapealsetele kontaktidele. See praktika oli vägagi tavapärane, eriti enne

Mohammedi (صلى الله عليه وسلم) prohvetlust.

Tänu sellele olid ka ennustajad nii populaarsed, et neil olid kuninglikes kohtutes lausa oma ametlikud positsioonid. Osades regioonides neid isegi kummardati.

Pärast prohvet Mohammedi (صلى الله عليه وسلم) aga olukord muutus, sest ta hakkas sellise praktika vastu võitlema. Jumal lasi inglitel hoolega valvata madalamaid taevapiire ning enamik džinne aetakse ära meteoriidide ning meile tuntud langevate tähtedega.

Jumal seletas seda nähtust Koraanis järgnevalt: **„Ja me püüdesime taeva poole, kuid avastasime selle võimsaid valvureid ja põlevaid leeke täis olevat. Ja meil oli kombeks seal kuulates istuda, kuid igaüks, kes nüüd kuulab, leiab end ootamas põleva leegi.”** (72:8-9)

Jumal on veel öelnud: **„Ja Me oleme kaitsnud seda iga neetud saatana eest, välja arvatud see, kes varastab**

kuuldut ja keda jälitab selge põlev leek.” (15:17-18)

Ibn Abbaas (رضي الله عنه) jutustas, et kord, kui Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ja tema kaaslasted läksid Ukadhi turule, tehti saatanatele madalamates taevastes info kuulamine võimatuks. Neid loobiti meteoriididega ning nad suundusid seejärel maa peale tagasi. Nad rääkisid oma kaaslastele mis oli juhtunud, ning hämmingus mindi mööda maad otsima põhjust – kas midagi on juhtunud? Mõned neist leidsid oma teelt Prohveti (صلى الله عليه وسلم) ja tema kaaslasted, kes parasjagu palvetasid. Nad kuulsid Koraani ja ütlesid üksteisele, et see oli vast põhjuseks, mis hoidis neid infot kuulamast. Kui nad läksid oma kaaslaste juurde tagasi, ütlesid nad neile: **„... „Tõesti, me kuulsime imelist retsitatsiooni (Koraani). See juhib õigesse suunda ja me uskusime sellesse ja me ei sea iial oma Isanda kõrvale kedagi võrdset ...”** (72:1-2)

Seega džinnidel ei olnud sellest saati enam võimalik ni-

ivõrd lihtsalt tulevikufot kätte saada. Nüüd nad segavad natukese tööga väga palju valet.

Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles, et iga tööga, mis džinnid toovad, segavad nad kokku sada valet.

Džinnidel on võimalik ka üksteisega suheldes inimeste kohta väga täpselt informatsiooni saada. Nagu mainitud, on igal inimesel enda džinn ja kuna nad on koguaeg meiega, siis ilmselgelt teavad nad meie kohta palju.

Näiteks, kui inimene läheb ennustaja juurde, siis ennustaja džinn võtab ühendust tolle inimese džinni ehk tolle inimese *qariiniga*. Ta saab täpselt teada, mis plaanid tal olid, mis ta tegi ja kus ta oli. Seega on ennustaja koheselt võimeline selle info kliendile ette kandma, ilma mingisuguse vaevata. Ta teab tema vanemate nimed, kus ta on sündinud, tema lapsepõlve tõususid ja mõõnasid.

Nõnda saame me ka teada, millist tüüpi ennustaja on – kui ta on täpselt võimalik kirjeldama sulle sinu elu, siis on ilmselgelt, et ta on džinnide maailmaga ühenduses.

Džinnidele on antud võime hetkega väga suuri distantse läbida, seega on neil info kätte saamine väga lihtne ja väga kiire. Tõendiks näiteks lugu Koraanis prohvet Saalomonist

(عليه السلام) ja Seeba kuninganna Bilqiisist. Kui kuninganna tema jutule tuli, palus ta džinnil tuua kuninganna trooni tema koduriigist enda juurde: **„Üks võimas džinnide seast ütles: „Ma toon selle sulle enne, kui sa oma kohalt tõused ja tõesti, ma olen selleks (ülesandeks) tugev ja usaldusväärne.““** (27:39)

ENNUSTAJATE KÜLASTAMINE

Prohvet (صلى الله عليه وسلم) keelas ennustajate külastamise täielikult. See keeld on islamis lausa nii karm, et Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles, et kes iganes läheb ennustaja juurde infot pärima, temalt ei võta Jumal 40 päeva ja 40 ööd midagi vastu. Samas lasub sellisel inimesel siiski kohustus täita islami alustalad, nagu näiteks viis korda päevas palvetamine. Isegi kui ta ei saa selle palve eest Jumalalt tasu, ei ole tal lubatud palvet hüljata. Mõni võib ju mõelda – et kui niikuinii Jumal vastu ei võta, siis ma parem ei palveta üldse, aga ei – mitte tasu saada ja „tasuta töötada“ on palju etem kui kasvatada oma patukoormat, sest nagu me kõik teame – usu ja uskmatuse vahel seisab palve.

ENNUSTAJATESSE USKUMINE

Usk ennustajatesse on ilmselgelt *kufr* ehk uskmatuse. See, kes läheb ennustaja juurde ja

usub, mida ta ütleb, on lõpetanud uskumise sellesse, mis on Prohvetile (صلى الله عليه وسلم) ilmutatud. Vaid Jumal teab seda, mis on meie silmale nähtamatu ja vaid Jumal teab tulevikku. Vaid temasse tohime me oma usu asetada.

Näiteks, kui moslemist sünoptik ütleb, et homme saab olema sajune ilm, peab ta lisama oma väite lõppu *inšaAllah*, sest sajabrotsendiliselt ei tea me keegi kunagi tulevikust midagi. Sarnaselt, kui moslemist arst ütleb oma patsiendile, et üheksa kuu pärast sünnib tema laps, peaks ta lisama sinna juurde *inšaAllah*.

„Ja Tema käes on nägematud võtmed; keegi ei tunne neid peale Tema ...“ (6:59)

„Ütle: „Mul pole võimu endale head tuua või endast halba kaugel hoida, kõik on vaid nii nagu Jumal soovib. Kui ma tunneksin nägematud, oleks ma hea mitmekordistanud ja halb ei oleks mind iial puudutanud.“ (7:188)

„Ütle: „Mitte keegi taevas ja maa peal ei tunne nägematud peale Jumala ...““ (27:65)

„Tõesti, teadmine Tunnist on vaid Jumalal üksi. Tema saadab alla vihja ja teab, mis peitub üskades. Keegi ei tea, mis homme päev talle toob või mis maal ta sureb, kuid Jumal on Kõiketeadja ja Teadlik.“ (31:34)

ÕPIME MAROKO DIALEKTI

Autor: Aisha

Allikas: Magistritöö – „Araabia keele vestmik-sõnastik“

4. HOTELLIS

Kas aitaksite mind palun mu pagasiga?	<i>hāl tusaa'idunii fii naqil āmti'ātii min faḍlik?</i>	هل تساعدني في نقل أمتعتي من فضلك؟	<i>wāš jimkin lik tsā'adni bāš naqqal l-āmtiāā dieeli?</i>
See on minu kohver.	<i>hāāḍihi hija ḥaqiibati</i>	هذه هي حقيبتي.	<i>hāāḍi hija l-ḥaqiiba dieeli</i>
Kas teil on ette tellitud?	<i>ā juužād 'āndāk ḥāžiz?</i>	أوجد عندك حجز؟	<i>wāš 'āndāk ḥāžz?</i>
Mul on ette tellitud.	<i>lādājjā ḥāžiz</i>	لدي حجز.	<i>ejje, 'āndi ḥāžz</i>
Sooviksin ühe inimese tuba.	<i>āwāddu ḡurfa bi-sariiri wāāḥid</i>	أودّ غرفة بسرير واحد.	<i>bgiit ḡurfa bi-sriir wāāḥid</i>
Sooviksin kahe inimese tuba vanni-ga.	<i>āwāddu ḡurfa bi-sarirāin mā'ā ḥāmmāām</i>	أودّ غرفة بسريرين مع حمام.	<i>bgiit ḡurfa bi-žuuž diel srājir mā'ā ḥāmmāām</i>
Kas siin kusagil on basseini?	<i>ā juužād māsbāḥ bil-qurbi min hunāā?</i>	أوجد مسبح بالقرب من هنا؟	<i>wāš kāin šī-msbāḥ qriib mn hnāājā?</i>
Kui palju öö mak-sab?	<i>kām si'āruhāā fil-lāilā?</i>	كم سعرها في الليلة؟	<i>šhāāl tāmāān dielhāā fi l-liila?</i>
Hästi, see sobib, võtan selle.	<i>ḥāsānān, hāāḍihi žājjidā sa-aḥuḍuhāā</i>	حسنًا، هذه جيدة سأخذها.	<i>mliih, hāāḍi mizjeena, ḡadi nahḥuḍha</i>
Mis mu toa number on?	<i>māā hua raqm ḡurfati?</i>	ما هو رقم غرفتي؟	<i>āšnā hua raqm diel ḡurfa dieeli?</i>
Number 57.	<i>huua s-sāābi'u wal-ḥamsuun</i>	هو السابع والخمسون.	<i>hua saba' u ḥamsiin</i>
Kas teil on midagi vaikeset?	<i>ā juužād mākāānun āhdāā'?</i>	أوجد مكان أهدأ؟	<i>wāš kāin šī mākāām āhdā'?</i>
Keskküte ei tööta.	<i>āt-tādfi'aa l-mar-kaziia lāā tā'māl</i>	التدفئة المركزية لا تعمل.	<i>tadfi'a soontraal mā ḥaddāāmāš</i>
Kuuma vett ei ole.	<i>āl-māā'u s-saāḥin ḡairu maužuud</i>	الماء الساخن غير موجود.	<i>l-māā sgoon mā kāinš</i>
Üks hetk.	<i>daqiiqa waāḥidā</i>	دقيقة واحدة.	<i>daqiiqa wāḥda.</i>
Ma sooviksin hommikusööki oma tuppa, palun.	<i>argibu fii tănāāwuli l-fuṭuuri fii ḡurfati min faḍlik</i>	أرغب في تناول الفطور في غرفتي من فضلك.	<i>bgiit nitnāāwil l-fṭoor fi ḡurfa dieeli mn fḍlök</i>

Lastele

VÄIKE VARAS

Autor: Nourin Ibrahim

Tõlkinud: Aisha

Allikas: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=457673387643121&set=a.122707904473006.24194.122705147806615&type=1>

9-aastane Afriin oli väga ilus tüdruk, kelle iseloom kõigile meeldis. Tal oli armastav perekond, kuid tal polnud üldse sõpru. Miks? See on Afriini loo juures kõige kurvem. Igaletemavanusele tüdrukule meeldib väga sõpradega mängida ja juttu ajada, aga kõigestoma ilust ja headusest hoolimata oli Afriin täiesti üksinda, sõpradeta, sest kõik ta klassikaaslased kutsusid teda „väikeseks vargaks“.

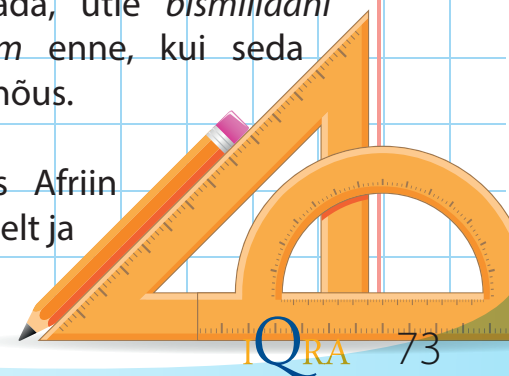
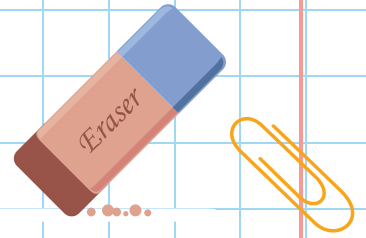
Kahjuks oli tal halb komme teiste asju varastada, aga ta ei saanud sinna midagi teha. Teadlased nimetavad seda halba kommet kleptomaaniaks ja see tähendab, et inimene mitte ei varasta meele, vaid tema varastamine on haigus. Afriini vanemad ei käinud enam temaga poodides, pidudel ega kokkusaamistel, sest neil oli vaesest Afriinist, kes oma varguste tõttu pidevalt häbisse sattus, väga kahju. Kuid nad ei saanud teda koolist koju jätta, sest muidu oleks ta harimatuks jäänud ja seda ei võinud nad lasta juhtuda. Nad viisid oma tütrekese

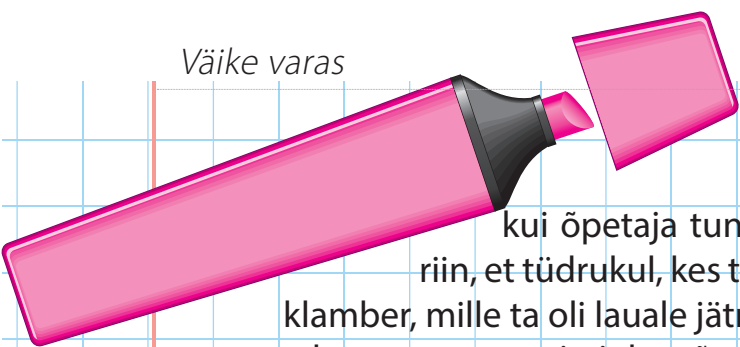
erinevate arstide juurde ja otsisid igati abi, kuid asjatult.

Afriin ja ta vanemad olid väga pettunud, et midagi teha ei saanud. Iga päev võttis Afriin oma klassikaaslastelt midagi nagu pliiatseid, komme, kustukaid jne, seega keegi ei tahtnud tema kõrval istuda ega temaga sõbrustada. Kõik kutsusid teda vargaks ja narrisid: „Noh, mis sa täna juba varastanud oled, väike varas?“

Afriini süda tilkus verd, tal oli enda pärast häbi ja seega otsustas ta ühel päeval, et ei lähegi enam kooli. Ta rääkis sellest ka oma emale: „Emme, mina olen endast parima andnud ja teie olete endast minu abistamiseks parima andnud, aga millestki pole kasu, seega ma olen otsustanud enam mitte kooli minna.“ Afriini ema tundis end väga abituna ja tegi kohe Jumalale *duaa*, et Ta neid nende raskes olukorras aitaks. Mõne aja pärast tuli tal mõte, ta läks ajas Afriini üles ja ütles: „Kallikene, ära kaota lootust, sest Jumal on meiega. Proovime veel üks kord, aga palun tee täpselt nii nagu ma sulle ütlen – iga kord, kui sa tunned, et sul on tahtmine varastada, ütle *bismillaahi rrahmaani rrahiim* enne, kui seda teed.“ Afriin oligi nõus.

Hommikul läks Afriin kooli nagu tavaliselt ja

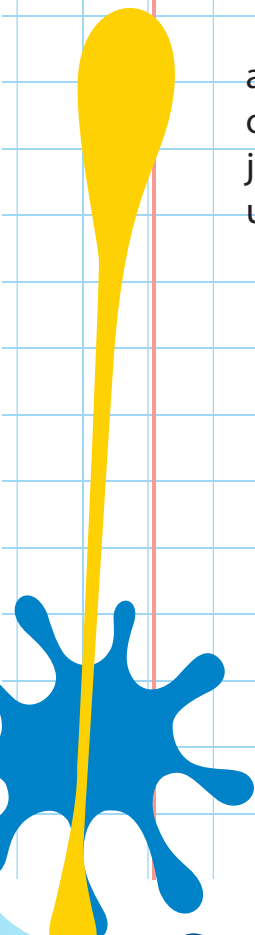
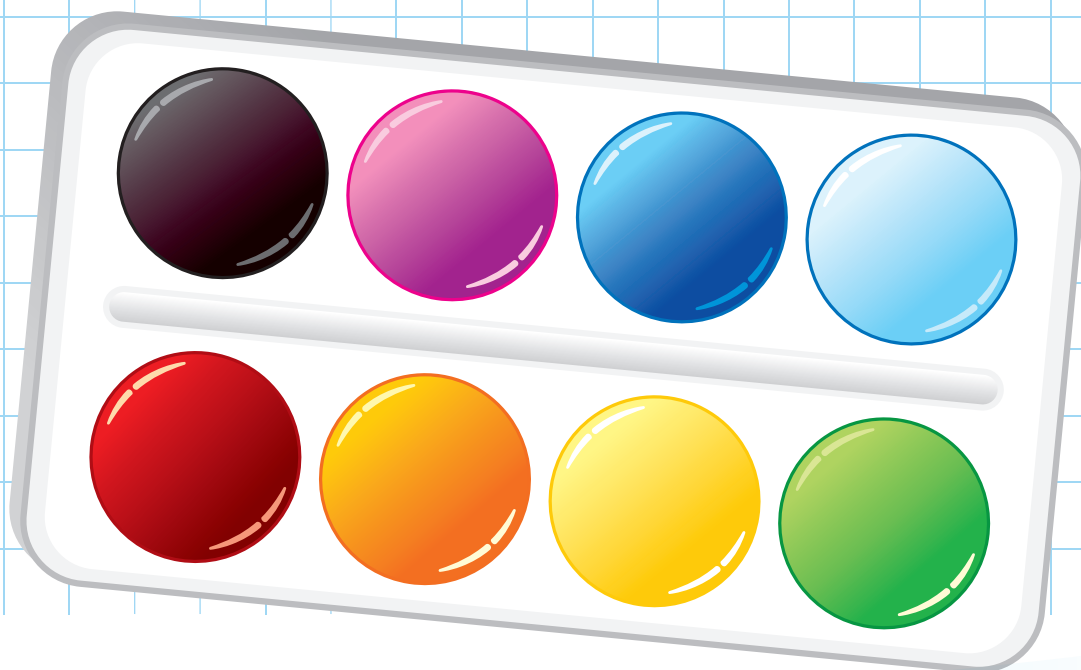
kui õpetaja tunniga peale hakkas, nägi Afriin, et tüdrukul, kes ta kõrval istus, oli ilus juukseklamber, mille ta oli lauale jätnud. Afriin ei suutnud kiusatusele vastu panna ja juba tõstis käe, et seda haarata, aga äkki tuli talle ema soovitus meelde ja ta sosistas: „*Bismillaahi rrahmaani rrahiim!*“. Suur oli ta üllatus, kui ta tundis, justkui oleks keegi ta käe tagasi tõmmanud. Ta oli šokeeritud, kuid väga rahul. Hiljem, kui ta tahtis oma klassikaaslase pinalit varastada, juhtus täpselt sama lugu. Iga kord, kui ta ütles *bismillaahi rrahmaani rrahiim*, ei suutnud ta varastada.

Ta läks rõõmsalt koju, kallistas oma ema ja ütles: „Emme, sa oled võlur!“ Ta ema vastas: „*Alhamdulillah!* Jumal kuulis mu palvet. Mitte mina ei ole võlur, vaid kõik on Jumala kätes. Tema juhtis sind.“ Afriin ütles: „*Alhamdulillah.* Ülistatud olgu Jumal, Kes mind on päästnud! Ma pean Sind igal hetkel oma elus meeles pidama, et mitte midagi kurja teha!“

Seda peame meeles pidama ka meie. Kogu elu, iga hetk, iga hingetõmme, peame me meenutama Jumalat, Kes meid on loonud ja Kes suudab meid kõigest kurjast päästa, kui vaid Teda palume.

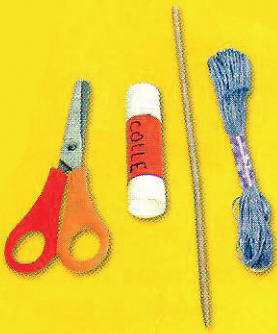
Meie viis palvet päevas meenutavad meile eriti Jumalat ja aitavad meil ka igapäevatoimetustes Temaga ühenduses olla ja Tema peale mõelda. Nad hoiavad meid eemal kurjast ja halbadest tegudest. Seega, armsad õed ja vennad, ärgem unustagem palve ja *duaa* olulisust meie elus!

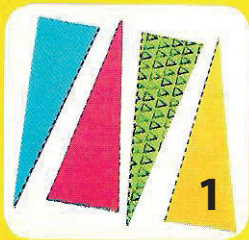

Paberhelmetest ehe.

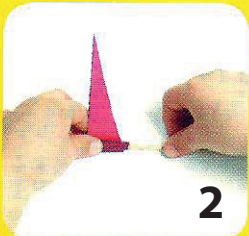
Vaja läheb:

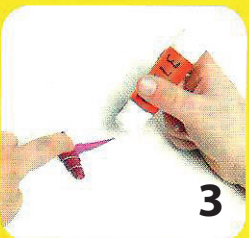
kääre
liimi
peenikest pulka
jämedat niiti

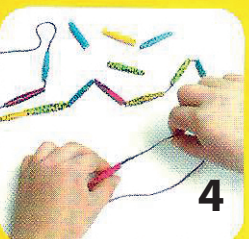
1. Lõika välja kolmnurksed kujundid. Sa võid kasutada nii lihtsat värvilist paberit kui ka reklaami näiteks lillepoes lilledest, ehetest jne.

2. Keera kolmnurga laiem ots tihkelt pulga ümber, et pärl jääks tihe ja tugev.

3. Eemalda pulk ettevaatlikult. Hoia pärl kinni, et ta lahti ei rulluks ja kleebi see kinni.

Korda pärlite rullimist niipalju, kui sa soovid ja ehte jaoks vajalik.

4. Mõõda kaelakee või käekee laius just nii paras, et kaelakee mahuks üle pea ning käekee ümber randme. Lõika seejärel sama pikk niit või peenike pael ja hakka pärleid sellele ajama.

Kui oled lõpuni jõudnud, sõlmi otsad ja valmis see ongi!

Lõika seda joont mööda kolmnurgad välja

Võid kasutada ka värvilist paberid või mõnda reklaami.

IQRA

KULTUURIKESKUS IQRA

Tiigi 1-1a

51003

Tartu

EESTI/ESTONIA

Kontakt keskus@islam.pri.ee

SADAQA - ANNETUSED:

www.islam.pri.ee toetamine

(tasuta materjalide saatmine, raamatute tõlkimine, toimetamine ning trükkimine, loengud jne):

Kätlin Hommik

Märkusega "SADAQA"

Ühispanga konto nr. 10010608670016

IBAN: EE231010010608670016

BIC: EEUHEE2X

ÜHE VANA ON TEISE UUS ...

Võimalus saata inimestele riideid, mänguasju jne, mida ise enam ei vaja, kuid ära ka visata ei tahaks. Järgnevalt pakume välja aadressid, kuhu võiksid oma paki saata. Tegemist on erinevate organisatsioonide ja eraisikutega, kes tegelevad humanitaarabi ning vaeste igakülgse abistamise ning toetamisega ja jagavad sinu saadetise nendele, kes seda kõige enam vajavad. Kui äkki tead veel mõnda aadressi, mis sinu meelest peaks siin nimekirjas olema, siis anna meile sellest teada meiliaadressil info@islam.pri.ee.

AFGHANISTAN:

Mohammad Qasim Popal

UNAMA Kabul, Compound B

OSRSG/FSCU, Building 7, Room 101

Peace Avenue, Zanbaq Square

Wazir Akbar Khan (beside French Embassy)

Kabul

AFGHANISTAN

telefon: +93 700217289 / 0790005381

MAROKO:

Najat Mrabte

Rue 8, No 10

54400 Moulay Bouazza

P.Khenifra

MOROCCO

KOOSTAJAD

TOIMETAJAD: Aisha (Kätlin Hommik-Mrabte) ja Khadeja (Airi Hunt)

KUJUNDUS: Khadeja

RUBRIIGID: Aisha, Khadeja, Amina Iirimaalt, Eileen, Amina Bahrainist, Anneli, Kauthar, Yusuf Saeed, Karima, Zeynep, Rubaba, Aile, Hawa

PILDID: erakogu, internet

KONTAKT: iqra@islam.pri.ee

MOŠEE JA EESTI ISLAMI KOGUDUS

Keevise tn 9

11415

Tallinn

EESTI/ESTONIA

Telefon +372 55 94 76 89

Eesti moslemite kuukiri "IQRA" on eesti moslemite tasuta elektrooniline kuukiri. Ilmub insh Allah, igal kuul uue sisuga. Kuukirja sisu koostamisel on oodatud eesti moslemite ettepanekud nii eesti kui ka vene keeles.